

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Állami autón az örvénybe

A kormány törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé az állami autók megszüntetéséről. A gépkocsikat elárverezik, a miniszterek autóját állányt kapnak, a törvény ellen vétőket, mint közpénzek sikkasztóját büntetik.

Ezt a törvényjavaslatot a kormány indoklással látta el. Megindokolja, hogy miért kellett vétni a hivatalos autózásnak, s miért kell a közpénzek sikkasztójának deklarálni azokat, akik még ezután is az állam terhére akarnának jogtalanul autóturákat csinálni.

Hát ez az indoklás, valami nagyszerű, elkesztően ragyogó körkép, körkép és körkép. Nem mintha nem tudunk volna az autók és autózásról üzött példátlan korrupción, hiszen az éhez, adókkal és taksákkal agyonszargatott gyalogjárók körül robogtak a hivatalos öntudat szemérmertlenségével, ha nem mivel maga a kormány tárja fel benne a visszaélések és bűnözések emez új típusának a modern juvenalis szatirájára méltó képét.

Az állami hivatalnokok autózó mániája, a habzó kihasználása az új éranak, az összeköttetéseknek, a pártbeli érdeknek, az uraskodó semmittevés autós leplezése, s a magán-dekkel kielégítése az elegáns és gyorsjáratú, mely könnyebben és hamarabb visz befolyáshoz, vagyonhoz, négyszázhusz milliójába került énté az államnak, nem is számítva a vasúti külön szalonkocsikat és egyéb speciális diszszállító alkalmatlanságokat, melyek még miniszterek, államtitkárok, főtisztviselők rendelkezésére állottak.

Ha lehetett valamely vasutasban vagy számvetési tisztviselőben aggály az államérdek szempontjából, hogy tán mégsem volna szabad X. urnak szalonkocsiba vagy elsőrangú autóbá ülnie, a nagy ur Césárre hivatkozhatott, aki a viharban őt szállítani vonakodó hajóst ezzel biztatta:

— Cézárt és az ő szerencsáját viszed!

A korrupció lovagjainak sorsa mások sorával is össze volt kötve. A panamista, aki az állam pénzét pocskolta, nem volt figyelmen kívül és nem volt haláltan; a piszkos kéz is kezet mos és a korrumpált autó vagy szalonkocsi utasa ki tudja nem hordja-e tarsolyában vagy az autójában a marsallbotot és a kicsi kontrollor szerencsáját is?

Uram, Isten, hogy ez a törvényjavaslat az autókrol a maga pazar indoklásával kicsoda retrospektív megvilágítást vet hivatalos címmel és jelleggel az állami járművek üzött állános és részletes garázdálkodásra, hogy mennyit kellett lopniok, sikkasztaniok, panamáznok és pazarolniok a korrupció hőseinek, a míg a mai kormányzat eljutott az állami autók megszüntetéséig és elárverezéséig — az igazán megpróbálja az idegeket. Hát ha még arra gondolunk, hogy ami a hivatalos autókkal történt — ötször annyi költség, mint egy magánkocsi — az végig az egész vonalon mindennel megtörtént még hatványozottabb mértékben, ami az országé, tehát az enyém, a tied, a mindnyájunké is volt, akkor itt tárul előtünk az áldozati taksáig, árverésekig, munkánélküli nyomor és rettenetes gazdasági válságig a leromlás kenköves forrása, a felelősség, amivel a hitvány, haszontalan és gonosz mult a jelennek és a jövőnek tartozik.

És a mult felelősségével szemben itt a mostani kormányzat felelőssége, mely nem állhat meg az állami gépkocsikkal üzött visszaélések feltárásánál és megszüntetésénél; a közpénzek sikkasztásánál, ezerféle más forrását, folyását, kis és nagy mocsarait is fel kell tárnia, le kell csapolnia, szennyétől, bűzétől a bürokrácia szörvénnyel megtisztítani. Ha nem csinált belőle titkot, — ami érdeme — hogy kicsoda gyálatos gazdálkodás történt az állami autókkal s milyenesen belezott a korrupció bűnébe, akkor tovább kell mennie a nagytakarítás útján. S erre, hogy hamarabb érhesen céljához, a közvélemény szívesen engedélyezze a kormány-nak egy új állami autót.

Raducanu miniszter nyilatkozik az újabb vasúti elbocsátásokról

A forgalom csökkenésével indokolja a nagyarányú leépítést

Bukarest, január 22.

Jelentettük tegnap, hogy a CFR vezérigazgatósága február hó folyamán kétezer vasúti alkalmazottat szándékszik elbocsátani alsóbb rangú személyzete létszámából.

Elsején ezer s 15-én további ezer fékezött, váltóért, portást és munkást fosztanak meg állásától bizonyos végkielégítés mellett s emellett a segédszemélyzet egy részét havonta 5-10 napra kényszerszabadságra küldik.

Ezzel a nagyszabású leépítéssel kapcsolatban Raducanu közlekedésügyi miniszter nyilatkozott a sajtónak s hangoztatta, hogy ezeket az elbocsátásokat a teher- és személyforgalom erősen érezhető visszaesése tette szükségessé.

Már eddig is számos teher- és személyvonat-

párt kellett beszüntetni és még sokkal több személyvonat kikapcsolásával kell számolni. — Ennek következtében a személyzetnek az a része amelyet néhány évvel ezelőtt az akkori élénk forgalomra való tekintettel vettek fel most fölöslegessé vált.

Az elbocsátandók listáját — mondotta a miniszter — a legnagyobb körültekintéssel állították össze.

Csak olyanok vesztik el állásukat, akiket amugysem véglegesítettek eddig, akik 4 év-nél kevesebb ideje szolgálnak a vasútnál, avagy valamelyes más kereseti lehetőséggel bírnak.

Különben — amint újabb értesülünk — a februári elbocsátásokat a tavasz folyamán további elbocsátás-sorozat fogja követni, ugyan-csak az alsóbb személyzet létszámából.

Vlád Aurél fulmináns támadása a kormány ellen

„Vagy nem tudják, vagy nem akarják megvalósítani kötelezettségeiket”

Bukarest, január hó 22.

A nemzeti parasztpárt regáti korifeusai körében nagy izgalmat okozott Vlad Aurél szászvárosi szereplése.

Vlad Aurél a nemzetipártnak régi és nagytekintélyű tagja, elnöke a szászvárosi nemzeti-parasztpárti organizációnak.

Az elmúlt vasárnap elnöki jogánál fogva minden különösebb indok és magyarázat nélkül gyűlést hívott össze Szászvárosra s a gyűlésen fulmináns beszédet tartott a kormány viselkedése ellen.

Többek között kijelentette, hogy a jelenlegi kormány nem tudja, vagy nem akarja beváltani azokat a kötelezettségeket, amiket a régi ellenzéki mult köteletségévé tenne.

Beszédében kitért Vlad Aurél az alkotmányra is. Megállapította, hogy az alkotmány több pontja a jelenlegi viszonyok között már

elavult s nézete szerint föltétlenül szükséges lenne, hogy ezeket a pontokat a mai idők politikai és társadalmi ritmusának megfelelően dolgozzák át.

Szükségesnek tartja például a halálbüntetés bevezetését is, mert másképpen nem lehet rendet teremteni abban a fojtogató fertőben, amely egyre inkább uralkodóvá válik a közélet terén.

A szászvárosi kormánypárti vezér szarkasztikus megállapításai nagy megütközést keltettek Bukarestben. A parasztpárti politikusok nézete szerint

Vlad Aurél kiszámítottan mélyíteni akarja azt a szakadékot, amely a nemzeti és parasztpárt között egyre érezhetőbben jelentkezik.

Azt a tényt pedig, hogy a nemzeti párt egyik vezérégyénisége ilyen céllal gyűlésezik, az idők figyelmeztető jelének tartják.

Az Ugir erőlyesen tiltakozik a községek és városok pótdadó kivetési joga ellen

Bukarest, január 22.

A romániai gyárilárosok országos szövetsége, az Ugir, tegnap tiltakozó ülést tartott s tiltakozása anyagát nyomban az illetékes minisztérium elé terjesztette.

A kormány elhatározta ugyanis, hogy a közgazdasági törvény módosítására javaslatot terjeszt be. Ez a javaslat már el is készült, sőt a szenátus előtt fekszik, ahol a vita is megkezdődött körülötte.

A javaslat egyik pontja szerint a törvénynek vissza kell állítania azt a régi rendszert, amelynek értelmében a községek és városok egyik esetben meghatározott mértékű pótdadót vehetnek ki. A román törvények alaptétele szerint ugyanis eddig adókiivetési joga csak az államnak volt.

Az Ugir a szenátus elé került módosító ja-

vaslatnak ez ellen a pontja ellen tiltakozott teljes erővel.

Indokolása szerint a pótdadók kivetésének törvényesítése a falvak és városok javára, újabb súlyos megterhelést hozhat az iparvállalatokra, hiszen közismert, hogy az utóbbi évek gazdálkodása a leglehetősebb helyzetbe hozta a városokat és a falvakat.

Az Ugir tehát jogosan tarthat attól, hogy a falusi és városi közületek elsősorban az iparvállalatok terhére igyekeznek renebezni költségvetésüket.

Érdekese, hogy a szenátusban Valtoranu tábornok teljesen a gyárilárosok szájzize szerint támadta a javaslatnak ugyanezen pontját.

A gyűlés egyébként a pótdatarifa tervezet felemelése ellen is erőlyesen tiltakozott.

AZ UTAZÓ

*

A kezén hatalmas bőrkezttyü volt, amelyből kiálltak a prémcsonók, úgy nézett ki mint aki boxmecsre készül. A nyaka körül átvetve egy szélese pléd, vastag plüssakaró, ellehet vele menn az északi sarkig. Pedig csak Kocsárdra készült, Marosszékre s ha valamivel feljebb, legfeljebb Kimpolungba, esetleg Kirtlibabára.

Mert Bukovina is hozzátartozott a körzetéhez, bár említette a cégnek, hogy kár a benzinért amit a nyitott Fordban betölt s amelyen csak vászonból van kóbor, befúj részein a szél. Ő utazó volt ugyanis, ne tessék nevetni rajta, a térdnadrágján se, ami nem golfhoz készült, mint a két görbe láb, amint kikanyarodott alóla a vastag sárgabakkancsokba, mint a rezedák az ő cserepeik fölött. Bár nem volt ő Cook vagy Amundsen, még egy Stein se az angol királyi akadémia dekorumaival, mégis ember, aki életét uton tölti. Utazó. És kéretek megegyezzen nem mosolyogni, őt fényképezem és most, mint ahogy nem lehet mosolyogni a szelid kutján, pedig léteznek vad farkasok is. Ő egy szelid utazó már, nem vad állatbőrbe bujlik mint azok, (a rokonai) csak plédet visel. Plédet, ami elfelejtette rég, hogy birka volt egyszer, göndör gyapju állandó sarjadásban.

S fehér foltok után kutat ő is Erdélyben és Bukovinában, — ami az ő kerülete, — kereskedőket keres, akik még jók arra a pár végdamsztra, lilimvaszonra, zephirekre. A zephirről csak annyit tud, hogy inganyag és fogalma sincs róla, hogy költő énekelte pentaméterben róla: Herod már ligetünk... diszei hullanak...

— Csunya hideg telünk van, mondja az utazó s helyet szorít maga mellett az autón, amely elvisz egy közeli falucskáig engem, aztán vele neki vág az országutaknak. Csunya, hideg tél, irigylem magát, meg mindenkit, aki otthon ül a szobában és azt se tudja hol van Visó, Vişeu de Sus. Délután elmegy a klubba vagy a kávéházba, játszik egy rómi partit, mert az utazók sem játszanak már kalábrászt, az asszony megtanította őket is rómizni. Az asszony, Uram az asszony, az utazó asszony! (Ezt úgy mondta, hogy muszáj volt nagy A-val írni.)

— Tudja azt valaki más, mit jelent az utazónak az asszony, az ő kicsi felesége. Akiért utontölt egy hónapból több mint háromhetet, hogy aztán néhány napig az otthon illuziójában ringathassa magát. Az asszony, akiért lespórol az utatálányból és ha teheti, ha nem muszáj, szállodába menni, kint bóbiskol a kis vidéki állomásokon, várja a vonatot. Aludni tud az ndóház kopott asztalán, fejét a tenyerebe ejtve és alszik, amikor a tele kupéban csak annyi hely jut számára, hogy az ülésnek támaszkodhat. S amikor szállodába megy! Ismeri egy ország összes másodrendű hoteleit, a szobaasszonyok legbájosabb mosolyukkal üdvözik. Isten hozta K. ur, (Kohn, legjobb esetben Kovács, de minek kiírni.) Mikor volt Verbaszon? Emlékszik amikor még Nagyszöllőson... s felraizanak az emlékek. Ő emlékszik, hogyne emlékezne a sok szobaasszonyra, aki megfordult életében s akiért még most is kinyitja néha a karját, hiszen férfi... s négy hétből háromig uton. A villany nem ég, a csillagokra rászalad valami karmazsin függöny s ő azt sugja: Bella... vagy Hédi... édes bogaram. Rezsinkém édes. A szobaasszonyt Rózsikának hívják, de azért nem lepődik meg. Hozzá van szokva, hogy ezek olyankor is haza gondolnak, haza.

Haza. Amikor otthon van Bella moziba akar menni. Egyik nap. Másikon kávéházhoz van kedve. „Igazán nem temethetsz el.” Ő belátja, megy a moziba, megy a bárba. Tántorog az álmoságtól. Legszívesebben mind a háromnap feküdne az ágyban, ezért is, azért is, Bella ideges. „Igazán csak bosszantani tudsz, ha idehaza vagy!” K. szerényen homlokán csókolja a feleségét, amikor lefelik a pár nap s veszi a kollekción. „Anyukám, édes kis anyukám...” Anyukám ilyenkor bájos, a két karja az ura nyakában. Aztán gyorsan becsukja az ajtót, előkeresi a retikült, a retikülből a kis összegyűrt cetlit. Kibontja szépen, türelemmel, elolvassa, mosolyog:

Holnap ötkor jó? Imád a Te: P.

Hosszu kacskaringók vannak a P. betű után. Ő küldte Paul, a legszebb főhadnagy a hadseregben.

Utazók... Mártírok mint a többi. Mint André, mint Shakteton. Bár nevük nem kerül a történelembe, azok.

BARDOS LASZLÓ.

Ismét leszavazták a MacDonald kormányt az alsóházban

Munkáspárti képviselők is az ellenzékkel szavaztak

London, január hó 22.

Az angol iskolatörvény módosító javaslatának tárgyalása közben,

az alsóház ülésén a közoktatásügyi minisztert 280 szavazattal 249 ellenében leszavazták.

A szavazás lezajlása után Baldwin, MacDonald miniszterelnök felé fordulva a következőket kérdezte:

— Még ezek után is folytatni akarja az iskolatörvényt módosító javaslat vitáját?

— A szavazás eredménye engem is megle-

pett, — válaszolta a miniszterelnök — azonban nem tulajdonítok nagyobb fontosságot neki

A kormány számára ez semmiesetre sem olyan esemény, amelynek következményeit kötelező volna levonni.

A törvényjavaslat szövegét harmadik olvasásban az alsóház elfogadta 256 szavazattal 238 ellenében. Kínos feltűnést keltett a MacDonald-kormány tagjai között, hogy a munkáspárti képviselők közül is sokan az ellenzékkel szavaztak.

Mac Donald

Ujabb hatalmas pénzügyi botrány Franciaországban

Rendőri nyomozás egy nagy pénzintézet ellen

Páris, január 22.

A Nouvelle című lap újabb hatalmas gazdasági és társadalmi botrányt jósol be, amely a lap állítása szerint még a hírhedt Oustric-botrányhoz is nagyobb horderejű lesz s alapjaiban kavarja föl a francia közéletet. És amint az Oustric-ügy súlyos belpolitikai bonyodalmakra vezetett, úgy ez a botrány sem maradhat hatás nélkül a politikai életre.

A lap értesülése szerint a párisi rendőrség

egész napig tartó házkutatást eszközölt az egyik nagy és közismert francia pénzintézetnél, amelynek nevét a nyomozás érdekében nem közölheti a sajtó.

A házkutatás szenzációs eredményekkel járt. A kérdéses pénzintézetre vonatkozólag a hatóságok csak annyit engednek közölni egyelőre, hogy Északfranciaországban igen nagy érdeklődés van a külföldi pénzintézetekkel is.

Egy páratlan törvényindokolás

Az államtitkár ur,

Nincs többé állami autóhasználat

aki az árvák élelmezésére szánt összegből vásárolt autót magának

Bukarest, január 22.

Egy törvényjavaslatot osztottak szét ma a kamara folyósóján, mely arra szól, hogy

a jövőben megszüntetik az összes állami autót és csupán a miniszterelnök és a parlament két elnökének autói maradnak meg.

A többi miniszterek autói helyett havi huszezer lejcs átalányt kapnak, míg az állam tulajdonában levő összes autót nyilvános árverésen kell eladni.

Bárki legyen is az, aki e törvény ellen vét, azt mint közpénzek elcsikkasztóját lehet a törvény elé állítani az új törvényjavaslat szerint.

A törvényhez mellékelte indokolás egyenesen szenzációs részleteket tartalmaz arról, hogyan pazaroltak el az ország pénzéből milliókat autókra és luxus járművekre.

— Pár évvel ezelőtt — mondja a törvényjavaslat,

nemcsak az állami tisztviselők, hanem azok rokonai sőt cselédjeik és távoli rokonai is autókban, szalonkocsikban, miniszteri vagonokban utaztak.

Amikor az utas megfizetett jegyével nem talált helyet a vonaton, a mozdony alig tudta elmozdítani a vonatot a hozzá csatolt miniszteri vagonok súlyától. Annak idején ez könnyen ment, mert a vasutigazgatóság egváltalán nem számolta el a miniszteri kocsikkal történt szállításokat. Csak mostanában kezdtek rendet csinálni e kérdésben.

Tavaly 77 miniszteri vagon volt forgalomban, amikor végre megállapították, hogy kinek van joga szalonkocsiban utazni.

Ami az autókkal történt, az már túlhalad minden mértéket — állapítja meg a törvényjavaslat indokolása. Alig volt olyan államhivatalnok, aki ne követelt volna magának állami autót és ezzel szemben az adminisztráció teljesen dezorganizált volt.

Az összes hivatalokban a különböző alapokat mint autókra költötték és az autók bevásárlása, azok eltartása és üzemben tartása iszonyatos összegeket emésztett föl.

A legtöbb esetben a legdrágább márkájú kocsikat vásárolták.

Autóval rohantunk a pusztulásba.

A visszaélés ebben a kérdésben olyan nagymérvű volt, hogy az állami tisztviselők már személyes magántulajdonuknak tekintették

az autót. Akárhányszor az történt, hogy amikor az illető uraknak inspekciós utra kellett menniük, akkor a „saját autójukat” kimérés céljából otthon hagyták és ehelyett állami pénzen bérautót vettek az utra.

Egy államtitkár megtette azt, hogy most a nagy gazdasági krízis idején tíz százalékkal csökkentette a hadiárva élelmezési alapját s ezen összegből vásárolt autót, a jelenleg ismert autómárkák közül a legdrágábbat.

Előfordult, hogy egyetlen autó részére százharminc autógummit kért az illető hivatalnok, már pedig köztudomású, hogy egy autó hatnyolc autógumminál egy egész esztendeig bír járn.

Az is megállapítást nyert, hogy

az államnak pontosan ötször annyiba került egy autó üzemben tartása, mint a hasonló, magánkezekben levő kocsi.

Kétezerszáz állami autó volt forgalomban és ha csupán egyetlen autó üzemi költségét kétszáz ezer lejre tesszük évente, sofför, gummi, benzin és egyéb, úgy ez magában

négyszázhusz millió lejt tett ki évente.

Ha már most ehhez hozzávesszük a városok, megyék, községek autóköltségeit, egy milliárd lejre rug fel ez a borzalom-összeg.

A pazarlás, ami ezen a téren folyt, felülmúl minden határt. Nálunk Romániában a háború előtt egyetlen hivatalos autó létezett, a rendőrprefektus autója. A minisztereknek sem kocsijuk, sem vasuti vagonjaik nem voltak állami költségén.

Mintahogy jelenleg a többi országokban sem fordul elő olyan ami nálunk megtörtént. Franciaországban a miniszternek nincs állami autója vagy szalonkocsija. Ausztriában minden miniszternek egyetlen autója van. — Svájcban egyetlen autót tart az állam azt is az idegenek körülkocsikáztatására. Még a köztársasági elnök autóját sem fizeti az állam.

Ennek a fájdalmas ügynek végre véget kell vetni, amikor a végrehajtók dobját halljuk és amikor az állampolgárok könnyekkel a szemükben néznek az utók után, melyek abból a pénzből vásárolták, melyet a polgár a gyermekei szája elől vont el.

A törvényjavaslat, mely a szenátus kezében volt, keletkezett, kétségtelen, hogy a román törvénytárban egyedülálló indoklással kerül a törvényhozás elé.

Landau képviselő törvénytervezetet terjesztett be a magánoktatás reformjáról

Javaslatát számos többségi képviselő is aláírta

Bukarest, január 22.

Landau zsidó képviselő parlamenti kezdeményezésre javaslatot nyújtott be a kamarában a magánoktatási törvény megfelelő módosítása érdekében. A rövid, néhány szakaszból álló törvényjavaslat a kisebbségek oktatási ügyét kívánja rendezni azokon az alapokon, amelyeket a békeszerződés és a kisebbségi egyezmények már kötelező erővel leszögeztek: Landau javaslatának három alapvető fontosságú pontját ragadjuk ki:

1. Minden kisebbségnek joga van a mu-

tatkozó szükségletnek megfelelő számú iskolát felállítani s azt fenntartani.

2. Az évvégi ellenőrző vizsgákat el kell törölni, mert ezekre pedagógiai szempontból semmi szükség nincs, viszont rengeteg vizsgaelésre nyújtanak alkalmat a tanügyi hatóságoknak.

3. A kisebbségi iskolák fenntartói maguk határozhatják meg úgy a tanítás, mint a képesítő vizsgák nyelvét.

Landau a többségi képviselők közül is kapott aláírókat javaslatának betervezéséhez.

KÉSZÜL A BÚZA-BÉKE GENFben

Agrár-bizottság alakul, amelyben Románia és Magyarország is elküldi képviselőit

Genf, január hó 22.

A Népszövetség Európa-bizottsága tegnap befejezte az ülésszak idejére kitűzött munkásságát és meg is tartotta zárülését, amelyen felolvasták a bizottság határozati javaslatát.

A zárulást megelőzően a határozati javaslat szövegére kiküldött bizottság három óras vita után készült el munkájával és öt pontban foglalta össze azokat a feladatokat, amelyekre májusig az Európa-bizottságnak a gazdasági válság elhárítása érdekében meg kell oldania.

Az Európa-bizottság határozati javaslata a következő öt pontot tartalmazza:

1. Külön bizottság elé utalják annak a kérdésnek vizsgálatát, hogy az agrárralmok gabonafelteleit hogyan lehetne azonnal értékesíteni.

2. Külön 14 tagú bizottság alakul azért, hogy a terméstelekek értékesítésének módjait a jövőre nézve is megállapítsa.

3. Bizottság alakul az agrárhitelek kérdésének tanulmányozására. Ebben a bizottságban helyet foglalnak Németország, Magyarország és Románia képviselői is.

4. Az Európa-értekezleten megjelent államokat arra szólítják fel, hogy az 1930 márciusában megkötött genfi kereskedelmi egyezményt mentől sürgősebben léptessék életbe.

5. Az Európa-értekezlet főtákarát felszólítják arra, hogy a májusi ülésszakon tegyen jelentést a munkanélküliségről és annak Európa gazdasági életére gyakorolt súlyos következményeiről.

Az Európa-bizottság zárülésén Franciaország, Németország, Anglia és Olaszország nevében Briand terjesztette be a határozati javaslatot s beszédében a következőket mondta:

— Európa gazdasági talpraállításának legfontosabb akadálya a bizalomhiány és a politikai bizonytalanság, amelyet az idéző elő.

hogy ismét nemzetközi háború eshetőségéről esik igen gyakran szó.

Nem lehet letagadni, hogy vannak az európai államok között politikai természetű ellentétek és nehézségek, ezeknek azonban az általános nyomor ad kölcsönös fokozottabb jelentőséget.

A gazdasági helyzetet kell elsősorban megjavítani Európában s nem szabad lehetővé tennünk, hogy új megrázkódtatások veszélyének tegyük ki Európa békéjét.

Briand

Mi, Európa összes felelős külügyminiszterei ünnepélyesen jelentjük ki, hogy a Népszövetség erkölcsi súlyával és rendelkezésére álló összes erővel mindenbékébontó kísérletet csirájában akadályozunk meg. Az Európa-bizottság zárulása után Briandot megrögzötték a külföldi hírlapírók, kiknek aztán a következő nyilatkozatot adta:

— Ugy a konferencia lefolyásával, mint az elért eredményekkel nagyon is megelégedett vagyok. A tárgyalások és viták mindig a legszívélyesebb, szinte testvéri hangnemben zajlottak le. Az Európa-konferencia meghívta a szovjet-kormányt is, hogy vegyen részt a gazdasági felépítés munkájában. A meghívás egyelőre csak arra szól, hogy a szovjet kiküldöttjei gazdasági kérdésekben támogassák az Európa-bizottságot. Talán éppen az a körülmény, hogy a szovjet különleges termelési és gazdaságpolitikai álláspontot képvisel, lesz hasznára a többi államoknak, azon friss és életrevaló ötletek révén, amellyel az oroszok bekapcsolódnak a bizottság munkájába.

Borzalmas hóvihár Konstancia környékén

Egy norvég és egy francia hajó és egy román hajó alig tudtak a kikötőbe bevergődni, egy orosz hajó elsüllyedt — Konstancát három méteres hó borította el és valósággal el van vágva a külvilágtól

Bukarest, január 22.

Konstancia környékén, valamint a Fekete-tengeren

három nap óta borzalmas orkán dühög, amely már eddig is súlyos hajókatasztrófákat okozott, magát Konstancia városát pedig szinte teljesen elvágta a külvilágtól.

Bukarestbe érkezett jelentések szerint Leikanger nevű norvég hajó csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta elkerülni a megsemmisülést. A dühögő orkán elől a hajó a kikötőbe akart menekülni. Hosszas hanyórást után tegnap este sikerült is megközelíteni a partot, behajózni azonban nem sikerült, mert

a vontató szolgálat emberei az emberemlékezet óta nem látott hatalmas hóvihár miatt nem jelentkeztek szolgálatra.

A norvég hajó jóideig kétségbeesetten küldte szikrátvirait a révkapitányához, jelezve,

hogy már alig van fűtőanyaga. A vontató hajó azonban semmiféle rimánkodásra nem jelentkezett, mire a Leikangernek újból ki kellett mennie a háborgó nyílt tengerre, mert attól tartott, hogy a hullámok a parti zátonyra sodorják a hajót.

A Leikanger egész éjjel állta a vihar ostromát s mikor reggel valahogyan mégis sikerült kikötnie, már csak ötszáz kiló fűtőanyaga volt.

Hasonló kaland érte az Alessia nevű francia hajót is, amely 18 óráig hanyórást a tengeren csak azért, mert a kikötő vontatósolgálat nem teljesítette a kötelezettségét.

A francia kereskedelmi hajók szövetsége nyomban panaszal is élt a kormánytól.

A Regele Carol nevű román kereskedelmi hajó az esti órákban segítségért jeltett, jelzése azonban hirtelen megszakadt, amiből arra következtettek, hogy a hajót katasztrófa érte.

Az aggodalom szerencsére csak részben volt indokolt.

A hajó reggel erősen megrongált állapotban kikötött. Jelzése azért szakadt meg, mert szikrátviróját a vihar munka közben tette tönkre.

Ujabb jelentések szerint a Zavasztia nevű orosz kereskedelmi gőzös Konstancia és Konstantinápoly között kettétört.

Az egész legénység, 36 matróz, valamint 16 utas a tengerbe veszett.

A bajbajutott hajó jelzését két más hajó is hallotta, mire azonban közelébe vergődtek, már csak süllyedő romot találtak.

Konstancát magát szinte három méteres hatalmas hóréteg borította el. A szélvihar áthatolhatatlan hótorlaszokat épít. A közlekedés megbénult, a táviró és telefonvonalakat eltépte a szél.

A temesvári gazdasági érdekeltségek is tiltakoznak a pótdadó ellen

Temesvár, január 22.

A Kereskedők Egyesülete, a Háztulajdonosok Szövetségének temesvári főköja és a Kisipari Munkaadók Szindikátusa tegnap memorandumot adott át Bocu Széver dr. bányászati tartományi főnöknek, tiltakozásul a közigazgatási törvény 430-ik paragrafusának módosítására benyújtott törvényjavaslat ellen.

Ez a javaslat arra adna módot a városoknak és a községeknek, hogy a rendes pótdadón kívül kiegészítő pótdadó címén annak a kétszeresét is beszedhessék. A városokban a kereskedelmi és ipari jövedelmek után szedett 3 százalékos pótdadón felül még 6 százalékos szednék az adózótól. Ugyanekkor a háztulajdonosok a 6 százalékos pótdadóra még külön 12 százalékos pótdadót kell ráfizessenek.

Bocu dr. tartományi főnök a temesvári érdekképviseletnek memorandumát átvette és megígérte, hogy azt pártólólág terjeszti a kormány elé. Az esti órákban Bocu dr. Bukarestbe utazott és magával vitte a memorandumot is, amely újabb elviselhetetlen terhek alól szeretné mentesíteni a bányász kereskedőit és iparosait.

Aktiv a magyar külkereskedelmi mérleg

Budapest, január 22.

Most tették közzé a múltévi magyar külkereskedelmi mérlegét, amely 80.2 millió pengő aktívával zárul. A háború óta ez az első év, amely a magyar külkereskedelmre nézve ennyire kedvező. A mérlegaktivitásnak rendkívül kedvező hatása lesz a külföldi hitelekre.

Az orosz dumping ellen

Bukarest, január 22

A párisi kereskedelmi kamara átiratot intézett a román kereskedelmi kamarák szövetségéhez, amelyet arra kér, hogy csatlakozzon az orosz dumping ellen megindítandó nemzetközi akcióhoz. A román kamarák vezetősége a csatlakozást már be is jelentette.

A kamara és a szenátus ülése

Bukarest, január 22.

A kamara tegnap délutáni ülésén Mirescu szociáldemokrata képviselő interpellációja keltett feltűnést. A képviselő elpanaszolta, hogy yáz állami nyomdában, a Monitorul Oficialnál ki akarta nyomtatni egyik parlamenti beszédét. Meg is egyezett a nyomda vezetőjével, sőt a nyomdaszámla felét le is fizette. Később azután az igazgatóság arról értesítette, hogy a beszéd kinyomását nem vállalhatják, mert annak kormányellenes tendenciája van.

Raducanu az elhunyt Pistiner képviselő beterveztett választójogi reformjavaslata ügyében interpellált. A javaslatot Pistiner az összes szabályoknak megfelelő formák között nyújtotta be s mégis elsüllyesztették. A párt egyelőre nem sürgette a dolgot, mert közben Mirto is benyújtotta a maga javaslatát s azt hitte, hogy majd ennek tárgyalása során érvényesíti a maga szempontjait. Azonban a Mirto javaslata is elsikkadt.

A szenátus ülésén Botez a községek pótdadjával kapcsolatban Mihalache támadta, aki felháborodott hangon utasította vissza a vádaskodásokat.

— Jól tudom — mondotta Mihalache — hogy a Capsaban infámis híreket terjesztenek rólam. Rólam, aki még most is tiszta paraszti életet élek

s tiszta maradtam a politikai harcok túlekedése között is. Éppen ezért kerülhettem ide. — Álljon elé mindenki, akinek vádjai van ellenem, hogy beléje fojthassam a vádjait.

Hofer Kuno tragédiája új megvilágításban

**Boulterné vallomást tett
a samadeni kórházban**

St. Moritz, január 22.

Samaden, ez a svájci kis hegyi városka, ahol Mrs. Boulter, a „szép Monette”. Hofer Kuno gyilkosa a kórházban fekszik, pontosan husz percnnyire van St. Moritztól. A keskenyvágyú villamosvasut, amely Celerinán át a Bernina-hegyek alján döcög Samaden felé, tele van angolokkal, akik idejük nagy részét a mondain St. Moritzban töltik, de az olcsóbb és kevésbé mondain Samadenben laknak. Ezekben a napokban a villamoson sokat beszélgettek a st. moritzi tragédiáról, mert

az angol lapok bizony behatóan foglalkoztak a londoni Savoy-szálloda egykori főreze-nyese özvegyének szerelmi regényével.

Van, aki ismerte a boldogult Boultert, de második feleségéről nem tud senki semmit. Csak Manz igazgató, a st. moritzi Carlton-szálloda igazgatója — egy kedves, szőke svájci — ismerte jól és beszélget róla meghitt ismerőseivel. De csak azokkal, Manz ur szinte személyes szegyennek tekinti, hogy az előkelő Carltonban ilyen véres botrány történt: szinte mentegőzik, hogy ilyesmi nála előfordulhatott.

Manz ur nincs jó véleményen Mrs. Boulterről.

Nem a gyilkosság, hanem előélete és egész magatartása miatt.

„Az ilyenfajta asszonytól minden kikelik — mondja egy beszélgetés során — francia és hisztérika... Semmivel se volt soha megelégedve, nyugtalanságot hozott az egész holtelbe...”

A gyilkosság részleteiről nem szívesen beszél Manz ur, de — annyit ki lehet venni belőle, hogy

Boulterné nem erőszakkal hatolt be Hofer Kuno szobájába, hanem ellenkezőleg. Hofer Kuno volt látogatóban Boulterné szobájában, amikor a gyilkosság történt.

És abból se csinál titkot Manz ur, hogy Hofer és Boulterné sokat érintkeztek egymással

már tavaly télen is, amikor szintén a Savoyban laktak

s nem kerültek el egymást az idén se, amikor Hofer Kuno a Souvretta-Houseból a tragédia előtt egy nappal átköltözött a Carltonba. A hotelben általában összetartozóknak tekintették őket.

Amikor a vizsgálóbírói engedéllyel a zsebünkben elindultunk St. Moritzból Samadenbe, hogy meglátogassuk Boulternét, ennek az „összetartozásnak” gondolata nem hagy nyugodni. Ha nem igaz, hogy Boulterné üldözte szerelmével Hofer Kuno, ha nem igaz, hogy az asszony futott a férfi után, de egyébként alig ismerték egymást, akkor mi rejlik ennek a tragédiának háttérében?

A samadeni kórház, a Kreis-Spital alacsony, sárga kis épület, olyan, mint egy magyar kúria. Talán nem is mindig volt kórház, hiszen a kapu fölött ott a legrégebb samadeni nemesi család, a Planták címere: a medve. A 18-ik században még a Planták lakhattak itt. A kórház ragyogó tiszta, mint minden Svájcban, nyoma sincs a betegszagnak, se kórházi komor-ságnak. Az ablakokból a Bernina-csoport csodálatos, hófehér havasaira néznek ki a betegek...

A „látogatási engedély” szigorúan megtiltja a kórház igazgató-főorvosának, hogy

egy szót is engedjen beszélni a gyilkosságról.

Vallomása új fényt vet a st.-moritzi tragédiára — Hofer Kuno halálának rejtélyét nyomozza a svájci rendőrség

Csak a beteg meglátogatásáról van szó, nem a gyilkosról.

Boulterné szobája előtt polgári ruhába öltözött őt ül. A churi rendőrség küldte ki: detektiv. Ő rá és a főorvosra van bízva a beszélgetés ellenőrzése. Előre megmondják, hogy ne próbáljunk a gyilkosságról beszélgetni. Ehhez tartjuk magunkat...

A „szép Monette” egyedül fekszik egy tágas szobában. Mellette ápolónő.

Kötésnek semmi nyoma: hiszen Boulterné szíven akarta löni magát, de a golyó a tüdő fölött futott és megakadt a hátban. Közvetlenül a bőr alatt, anélkül, hogy nemesebb testrészeket sértett volna meg.

Az első benyomás: a kissé hosszukás fej, a mélyen árnyékolt szemek, a markáns orr férfias karaktert kifejezője. Halálos sápadtságában is szép asszony, de inkább angolszász, mint francia típus.

A látogatástól meg van döbbenve. Amikor átadjuk azt a családi üdvözlőlevelet és üzenetet, amely ezt a látogatást lehetővé tette, elhorul az arca és a főorvos felé fordulva — minha engedélyt kérne tőle — ezt mondja:

„Együtt akartunk meghalni... nem sikerült...”

A detektiv és a főorvos idegesen közbeszólnak:

Egy fascista lap a román—lengyel szerződés kulisszatitkairól

A közlemény szerint a két ország hadi ereje francia parancsnokság alá kerül

Róma, január 22.

Beszámoltunk róla, hogy Mironescu miniszterelnök és Zaleski külügyminiszter a múlt héten Genfben aláírták az újabb öt évre meghosszabbított román-lengyel szövetségi szerződést, amelyet a Népszövetségnek mint garancia-szerződést tartanak nyilván.

Ezzel kapcsolatban a Lavoro Fascista genfi jelentés alapján érdekes részleteket közöl a szerződés meghosszabbítása terén felmerült nehézségekről. Amíg ugyanis magának a politikai jellegű barátsági szerződésnek a megújításánál nem volt szükség közvetítésre, ez közvetlenül is simán ment a felek között, — írja a lap — a katonai szerződés nyelvére csak Franciaország bevonásával sikerült.

Az általános szerződés titkos katonai részének a klauzulái tekintetében a fascista lap tudósítója szerint éles ellentétek keletkeztek abban a kérdésben, hogy melyik államé legyen a két hadsereg közös főparancsnoksága s hol legyen ennek a főhadiszállása háború esetén. Ugy Lengyelország, mint Románia ragaszkodott a közös főparancsnokságot érintő kérdésben.

Korcsmáról-korcsmára jártak, kiöltöz- ködtek, két napig tivornyáztak egy nő- vel a budapesti álarcos garázsablók

Elfogták a K nizsi-utcai betörés egyik tettesét, aki nagyon szegény, hogy a „zsá mányából” elloptak tőle száz pengőt

Budapest, január 22.

A gubacsi-uti póstarablás után — mint jelentettük — a K nizsi-utcai rablók ki egy garázsablókat, ugyancsak álarcos rablók. Míg a póstarablás tetteseit mindeddig nem sikerült elfogni, a garázsablók egyik betörője tegnap késő este kézrekerült. Az egyik kőfaragó-utcai vendéglőben egy joghallgató figyelme lett egy férfire, akire pontosan ráillett a lapokban közölt személyleírás. A jogász rendőrt hívott, aki a gyanúsítottat előállította. Kiderült, hogy Pálkás Mihálynak hívják és

már az első kihallgatásnál rögtön be is ismerte a K nizsi-utcai rablást.

Pálkás elmondotta, hogy a betörést Puskás Vilmos nevű barátjával együtt követte el. A garázs irodájában összesen ezerhatszázhuszonegy pengő készpénzt találtak, amiből teát, rumot és egyéb italokat vásároltak. A betörés után egy hétig Puskással együtt laktak a Szigetvár-utcai, később azonban Puskás Pécsre utazott és ekkor Pálkás összeköltözött egy nővel a Rökkszilárd-utcai, egy butorozott

„Egy szót se az ügyről” — mondják szinte kőrusban. És már nem marad más hátra, mint Mrs. Boulter egészségi állapota iránt érdeklődni.

Alig hallhatóan feleli, hogy

„sajnos, jobban érzi magát...”

A detektiv és az orvos ezzel a látogatást befejeztnek nyilvánítták. Indulni kell. Mrs. Boulter kezét ad. Nem mer beszélni...

De az egyetlen mondat, amelyet minden tilalom ellenére, mint üzenetet küldött a világba, új fényt vet a tragédiára.

Együtt akartak volna meghalni Boulterné és Hofer Kuno?

A svájci detektiv hallgat, mint a sir: egy szót se lehet belőle kiszedni.

De a kórházban mindenki tudja, hogy Boulterné vallomása szerint kettős öngyilkosságra készültek a Carlton-szállodában és neki jutott a szerep, hogy a revolvert elüssse.

A férfi nem mert... az asszony vállalkozott rá, hogy mert nem lehetnek egymásé, előbb a férfit küldi a másvilágra, aztán önmagát.

Igy adja elő vallomásában az esetet Boulterné, akit hétfőn átszállítanak Churba, a rabkórházba.

De nincsen senki, aki szavainak hitelt adna. Mindenki, aki Hofer Kuno-t ismerte, meg van győződve, hogy itt a védekezésnek egy hatáson formájáról van szó.

Franciaországban gyakoriak a szerelmi gyilkosságok és öngyilkosságok. Boulterné francia nő...

A st. moritzi tragédia rejtélye még nincsen földerítve. És kétséges, hogy sikerül-e valaha is földeríteni. A szobában csak ketten voltak, amikor a lövések eldördültek. Hofer Kuno halott. Simone Boulter-Vildier pedig úgy védekezik, ahogy tud...

Butoraink minősége
elsőrangú

Araink meglepően
olcsók

Fizetési feltételeink
igen kedvezőek

Székely és Réti
Butorgyár Rt.

MAROSVÁSÁRHELY.
Fióküzletek: BRASSÓ, NAGYSZEBEN

DIENES LÁSZLÓ:

„Az intézkedés”

A holnap oratóriuma

Berlin, január 22.

Ez a minden költői zamatot nélkülöző kifejezés: „Intézkedés” se hitte volna soha, hogy valaha is egy színpadon előadott mű címe lesz. Intézkedést fogantatni, olyan rendőri és közigazgatási izü — s nem véletlen, hogy egy darab, sőt több: egy modern oratórium címe lett. Igen oratórium: zene, karének és szólók, énekelve és ének nélkül. Formában középkor s tartalomban: a ma, sőt a holnap. Néha azt hitte az ember az elsötétített nézőtéren, hogy egy gót katedrálisban ünnepi misét hallgat (a Grosses Schauspielhausban adták elő tegnap, ebben az óriási hombárban, ahová pár ezer ember belefér), azaz hitte volna, ha a szólók és karének tartalmá nem hozta volna mindjárt vissza a mába.

A darab tankölteménynek nevezi magát: tanköltemény forradalmárok számára. A célja, mondja a nyomtatott program: „bemutatni a politikailag helytelen magatartást s ez által megtanítani a helyesre.” S ez történik egy szelőséges példázaton: hogy gyilkol meg négy kommunista agitátor egy ötödiket, aki nem volt képes pártdiszciplinát tartani. Ez az „Intézkedés.” Amint látjuk tehát, a rendőri-közigazgatási kifejezés teljesen helyénvaló: az agitátorok egy intézkedést fogantatosítanak.

A darab azzal kezdődik, hogy a négy agitátor hazaérkezik s pártbírósa előtt kell felelnie az ötödik megöléséért. A bíróság a színpadon egy háromszáz főből álló kar. Férfi- és női kar, vegyesen. A színpad egyik szegletében a négy agitátor. Nem védőbeszédet tartanak: hanem eljátszák négyen, hogy mi történt; az egyik visszatért játsza az ötödik otmaradt szerepét. Egyszerűen, inkább csak szimbolikus kosztümökkel. Hogy keltek át a kína határon s hogy alakították át magukat kínaiakká, hogy ne lehessen észrevenni rajtuk, hogy Moszkvából jöttek. Az ötödik vezeti őket. Mukdenbe mennek agitálni.

S aztán eljátszák sorban, hogyan és hol hibázott az ötödik s mindegyik esetre kéri a bíróság ítéletét. Az ötödik érzelmi alapon forradalmár s mindig elrontja, elhamarkodja a dolgokat, lehetetlenné teszi a további agitációs munkát, elsieti a dolgokat, minek következtében halomra lőnek egy csomó kullit, végül olyan helyzetbe hozza őket, hogy a további munkájuk csak úgy lehetséges, ha eltávolítják. A határon áttenni nem tudják, ott sem hagyhatják, mivel újra elszéleskedné a dolgokat. Nincs más választás: agyon kell lőni s a meszes gödörbe bedobni, ahol meg se találják. Belátja, hogy igazuk van s beleegyezik, hogy egyenlőjék. De akkor is megtennék, ha nem egyezne bele. Mert a párt és pártfegyelem felette van az egyénnek. S ha az egyén nem tudja magát alárendelni s ezzel veszélyes lesz a közösségre, a közösségnek joga és kötelessége elpusztítani. Akkor is, ha nem szívesen teszi s fáj neki.

Ezt a tételt tanítja ez a tanköltemény. Lényegében minden akció alaptétele: ha jobboldali forradalmárok fogantatosítanak ilyen intézkedést, akkor fémegyilkosság a neve.

Az érdekes és új azonban az, ahogyan a darab ezt a forradalmi akció-tételt tanítja. Egy középkori oratórium formájában. Vagy ha tesszük: passzió játék. De a ma és a holnap tartalmában kifejezve: a ma fájdalma s problémája adja a passziójáték tartalmát. S a kar sokszor egészen biblikus nyelven szólal meg: az illúzió teljes. Ének- és beszédkar s hozzá Hanns Eisler agresszív háromnegyedes és négynegyedes zenekíséréte. A szöveg Bert Brecht-től van.

Oroszországban született meg ennek a propaganda célzatu nyilvános disputációknak a formája: formális bírósági tárgyalások, melyeken egy-egy politikai vagy kulturális tételt állítottak bíróság elé, pádlókkal és védőkkel. S a közönség, miközben ítélkezett, a kívánt irányban meglelt agitáló. Ebből a formából indul ki az „Intézkedés” is s kérdés, hogy nyert-e a darab az énekekkel és zenével. Mert a tartalom elmosódik s zavarossá lesz s a hangulat furcsán kevert. Még sem természetes, hogy egy forradalmi pártbírósa előtt énekelve s zenekíséréssel folyjon a per.

Megrázó kísérlet ez!

Máramarosban is megrendszabályozzák a kilengőket

Házkutatás volt Berinde és Dumitrescu lelkeszeknél

Máramarossziget, január hó 22.

A máramarosmegyei Jód községben a vasgárdisták és a Mihály arkangyal-liga tagjai nagy ünnepségre készülődnek: fel akarják szentelni a mozgalom új zászlóját. A zászlószentelési ünnepségen hír szerint részt vesz Catuneanu professzor, az ismert kolozsvári antiszemita politikai nagyság is.

A máramarosszigeti és borsai eseményekről való tekintettel, a hatóságok ujabban kissé erőlyesebben kezelik az antiszemita terroralkulatok megmozdulásait.

a zászlószentelési ünnepre a helyi hatóságok nem adták meg az engedélyt.

Ezenkívül még külön intézkedéseket is fogantatosítottak a rendzavarások megakadályozására.

A borsai sziguranca Berinde és Dumitrescu lelkeszeknél, az antiszemita mozgalom máramarosmegyei kitünőségeinél hirtelenül házkutatást tartott. A motozás azonban nem járt eredménnyel, mert a két hirhedt agitátor lakásán izgató röpiratokat nem találtak.

„Nem kell megölni magunkban a hazafit ahoz, hogy Páneurópát akarjuk!”

Genf, január 22.

Gróf Coudenhove-Kalergi, a Páneurópa-mozgalom vezére, ujabban röpiratot jelentetett meg, amelyben többek között azt írja, hogy

nem szükséges megölni magunkban a hazafit, sőt nem is kell minden nemzetet szeretnünk ahoz, hogy a Páneurópa-eszme híveivé váljunk.

Éppenugy — írja Coudenhove-Kalergi — aho-

gyan senkinek nem jut eszébe határt vonni Genf és Zürich közé, az országhatárok jelentőségét is csökkenteni kell.

Minden határ igazságtalan, vagy az egyik, vagy a másik félre.

Tiszteld apádat — ez a hazád — írja a gróf — és anyádat — ez Európa, — hogy hosszú-életű légy e földön. Coudenhove-Kalergi új röpirata élénk megvitatás tárgyát képezi a diplomaták között.

India népének nem kell a Londonban kidolgozott új alkotmány

Még a mérsékeltek is elutasító magatartást tanusítanak

Bombay, január hó 22.

A hétfőn végetért londoni „körasztal-konferencia” eredményét, a pánindiai szövetségi alkotmány meglehetősen kialakulatlanul maradt tervezetét, még a mérsékelt indiai közvélemény is nagy tartózkodással fogadja.

Az új alkotmánytervezet ugyanis alig javít valamit az eddigi helyzeten, mert a hadügy, külügy és pénzügy irányítását továbbra is az angol főkormányzónak rendeli alá, aki csakis a londoni parlamentnek felelős.

Az ígért önkormányzattól tehát India most is csaknem olyan távol áll, mint eddigéle.

A kongresszus-párt, amely a nacionalista függetlenségi mozgalom élén áll, természetesen egészében elveti a londoni konferencia által kidolgozott alkotmánytervezetet és árulónak nyilvánította mindazokat, akik ennek megteremtésében közreműködtek.

A párt elhatározta, hogy minden erejével harcolni fog az új alkotmány ellen is és tovább küzd India teljes függetlenségéért.

Sztrájkba léptek a bécsi vendéglősök és szállodások

Harc a munkaadók és a városi tanács között

Bécs, január hó 22.

Abban az elkeseredett harcban, amelyik a bécsi városi tanács, továbbá az élelmezési és vendégipari szakmák között folyik az árak leszállítása érdekében, a bécsi szállodások, vendéglősök és cukrászok elkeseredett lépése szánták el magukat.

Tegnap 94 szálloda, étterem és cukrászda lépett sztrájkba s ennek következtében a tu-

lajdonosok összes alkalmazottaiknak, szám szerint 3100 embernek felmondottak.

Hasonló lépésre készül még 23 hasonló üzem is, amelyektől ismét 2400 alkalmazott kerül a munkanélküliek listájára. Azok a vendéglősök és szállodások, akik már kimondták a sztrájkot, felhívást intéztek a rokonszakmák testületeihez, hogy maguk is lépjenek sztrájkba és csatlakozzanak a mozgalomhoz.

Telef. 518. **Modern Mozgó** BRASSÓ

Ma és holnap utoljára, a legnagyobb filmszenzáció, e szezon nagyságára

ERO-film

DAS LIED IST AUS

(Vége a dalnak)

Német éneklő, beszélő filmoperette. — A legkedvesebb tartalom, a legpazarabb kiállítás, a legjobb és leggyönyörűbb ének és táncszámok.

Főszereplők: **Liane Haid, Willy Forst, Verebes Ernő.**

Zenéjét szerzte: **Robert Stolz.** — Rendezte: **Bolváry Géza.**

Western Electric beszélőgép!

Következő műsor: **„A négy pajtás”** „FOX” világattrakció

Janet Gaynor-ral a „Négy ördög” testvérfilmje.

HA EGY ASSZONY MEGBOTLIK, ELÁRULJAMAGÁT AZ IRÁSÁBAN

Bécs, január 22.

Mottó: A szavak arra valók, hogy a gondolatot elrejtse, az írás nyíltan beszél. Senki sem sejt, hogy mennyire áruló néhány odavetett sor.

Korunk tele van rejtélyes emberekkel. Igen különös, hogy a nagy forradalmakkal, amelyek a háború után söpörtek végig Európán, bukkanak fel ezek a démonikus alakok. Korunk rejtélyét még bonyolultabbá teszik. A kor démonjai között bizonyára első helyen kell megemlíteni Rafael Schermann, a világ-hírű grafológus. Az ő különös fenoméja avatta olyan népszerű tudományává a grafológiát, mint amilyen napjainkban — s ma még mindig rejtélyes lélek maga Schermann, nőha a grafológiának már egészen bűvös és tudományos törvénnyel vannak forgalomban. A krónikás, aki a kor karakterét akarja megrajzolni, ehhez a szétfolyó és bonyolult karakterhez igen érdekes vonásokat találhat Schermann sorsában és jellemében.

Minden benne rejtőzik az írásban, nemcsak a múlt, hanem a jövő is — ezt állítja Schermann és ezt a tételt ezer és ezer esetben be is bizonyította.

A DÉMON CIVILBEN

Az első pillanatra nem árul el különös képességeket. Inkább kicsi, mint közepes méretű ember, kurtára nyírt hajjal, nyílt, barátságos arckifejezéssel. A gyantafülszerű nyárpolgárnak nézne. Jobban megfigyelve, persze feltűnik éles és átható pillantása és szája körül az ideges rángás, amely elárulja, hogy a nyárpolgárban mégis csak „hánykolódik valami”. Polgári foglalkozása: biztosítási hivatalnok. Elsőrangú matematikus. Csodálatos képessége már kora fiatalágában jelentkezett. Amíg más, hasonló koru gyerekek bogarat, pillangót gyűjtöttek, Schermann szenvedélyesen gyűjtötte az elhajított levélborítékokat és szenvedéllyel merült bele az írásvizsgálatába. Mindig mélyebbre és mélyebbre ásta bele magát a betűk nem mindenki előtt föltárló titkába, amíg egyszerre csak ráeszmélt arra, hogy nincs szüksége a vonalak egyenkénti és tuldrészletezett vizsgálatára, a kész kép úgy ugrik eléje, mint valamely megmagyarázhatatlan látomás.

AZ ELSŐ LATOMÁSOK

Schermann kamaszéveiben történt. A realiskolában egy tanuló társánál megpillantotta az édesapja levélét. Hirtelen fölkiáltott:

— Egy lovast látok, aki vad galoppban igyekszik a város felé.

Iskolatársa szinte megdermedve közölte vele, hogy az édesapja annyira vakmerő lovas, hogy a család állandóan szerencsétlenségtől tart.

A fiatal Schermann nem egyszer megijesztette tanuló társait a legprecízebb jövőjelölésekkel, amelyek az iskola körébe vágtak.

Evekkel később ugyanígy meglepettette a hatóságokat, akik gyakran vették igénybe az ő segítségét. Svájcban történt, egy Buchmann nevű kereskedőt megmérgezték. A nyomozás eredménytelenül végződött. Brunner dr. főügyész Schermann-t hívatta, aki az akták közt meglátta Buchmann feleségének a levélét. A pszichografológus a néhánysoros írásból három tényt konstatait: kiolvasta, hogy az asszony ölte meg az urát, közölte a főügyész, hogy a gyilkos nő vallani fog és hogy a tettes nem először ölt.

Másnap Schermann elutazott Zürichből és csak az újságokból értesült, hogy Buchmann bevallotta nagy bűnét és ugyanakkor bevallotta, hogy az első urát is ő tette el láb alól.

Ugyancsak Svájcban történt, hogy egy kurta levélből kiolvasta, hogy a levél írója — egy paraszt-asszony — megölte a gyermekét.

— A betűk elárulták, — mondta később — hogy a levél írója közel állt az öröklethez és állandóan sikolyokat hall.

Az asszony, aki az első percben tagadott, később bevallotta, hogy néhány napos csecsemőjét a tüzes kályhába dugta és azóta állandóan hallja a kisgyerek irtóztos ordítását.

Szenzációk Schermann öngyilkosdiagnózisai. — Allig hiszik — mondta egyszer társaságban, — hogy éppen ezen a téren mennyire beszédese a betűk és mennyire elárulják nemcsak a múltat, hanem a jövőt is.

Cattani dr., a legismertebb zürichi orvosok egyike, egy asszony írását nyújtotta át Schermannnak.

Vigyázzon, doktor ur, erre a nőre, mert ez két ízben fog öngyilkosságot megkísérteni. Első ízben nem sikerül, de a második kísérlet halállal végződik.

— Már késő a vigyázat, — felelte elfehéredő ajakkal. — A nő néhány hónap előtt fölragta az ereit, de akkor megmenekült. Másodszor is kereste a halált: a vízbe ugrott és odaveszett.

LÁTNOKI „TRUKKOK”

A legérdekesebb experimentumok egyikét egy Karl Marlaun nevű bécsi újságíró végezte Schermannal.

Kolozsvári Mentők készpénzsorsjátéka

V-ik osztály húzása február 2-án.

Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében még az egyes húzások napokon is eszközölheti a Sorsjegyhivatal Kolozsvár, Str. Memorandului 18. Következő húzások: február 15. március 1. 15. Sz 20319 25 és április 1.

Egyáltalában nem készült a kísérletre. Schermann a hivatalában látogatta meg, hogy meginterjúvolja. Alig beszélt vele néhány szót, belépett a portás, a kezében egy csomó levéllel. Schermann a kezébe vette a legelső borítékot és habozás nélkül összetépte.

— Semmitmondó kíváncsiságod!

Az újságíró az összetéptett levél foszlányából megállapította, hogy a levelet a grafológus egy „csodá-lója” írta, aki válaszbélyeg melléklésével arra kérte Schermann-t, hogy magyarázza meg neki a titkát.

A második levelet mosolyogva nyújtotta át vendégének:

— Szívügy!

Az újságíró ámulva konstatait, hogy a levelet egy nő írta, aki megköszönte Schermannnak a jó tanácsokat, amelyeket szerelmi ügyében adott és közölte, hogy a legközelebb elfegyzi magát „ama bizonyos úrral”.

A harmadik levelet a grafológus komoly arckifejezéssel nyújtotta az újságírónak:

— Fontos ügy, emberletről van szó!

A levelet egy asszony írta, aki kusza sorokban kérte Schermann-t, hogy mentse meg egy rettenetes szituációból, mert öngyilkos lesz.

Az újságíró most egy magával hozott levéllel tette próbára Schermann képességeit. A grafológus alig pillantott a borítékra és máris válaszolt:

— Ezt a levelet egy barátja írta, aki gyermek korában támasz nélkül állt és éppen ezért ma is tétova, tanácstalan ember. Élete fontos fordulópontján nem tud határozni és jó lesz, ha hozzáírok, mert könnyen baj történhetik.

A magyar himnusz hallgattadrádió: 15 napi elzárás!

A kassai Schalkház-szálloda igazgatóját elítélte a bíróság

Kassa, január hó 22.

Egész Csehszlovákia magyarságát felháborította az a szigorú ítélet, amelyet a kassai bíróság Pausz Béla, a Schalkház-szálló igazgatója „hazaárulási” perében hozott. Pausz Béla hazaárulása abban állott, hogy a multév augusztusában nyitott ablak mellett hallgatta a rádiót, amely éppen egy budapesti ünnepélyről a magyar Himnusz közvetítette. Lent az utcán egy cseh meghallotta a Pausz Béla laká-

Az újságíró egyenesen a barátjához sietett, éppen akkor írta meg — bucsulevelét a rendőrséghez.

A LELKIISMERET FÜGGÖNYE MÖGÖTT

Egészen csodálatosak azok az experimentumok, amelyek Schermann a lelkiismeretmegállapítása terén végeztet.

— Egyének, akiknek rossz a lelkiismeretük, — mondja Schermann — szinte komplikált rendszereket találnak ki, hogy belső nyugtalanságukat valahogyan egyensúlyba hozzák és társaságban nyugodt fellépéssel imponáljanak. Megfigyeltem, hogy a rossz lelkiismeretű emberek bizonyos könnyedséggel forognak az környezetükkel. Mások úgy takarják el bensőjüket, hogy bizonyos merev sémák szerint tesznek-vesznek, mozognak és ezzel vezetik félre a környezetüket.

— Ha semmi más, az írás könyörtelenül leleplezi a rossz lelkiismeretüket.

A sikasztó pénzárstól néhány rövid sor leleplezi a grafológus előtt. Az írása tefe van értelmetlen, erőltetett vonásokkal, amelyek észrevehetően elütnek a valódi írástól. Még észrevehetőbb a változás, ha hasonló bűnről diktálnak neki néhány sort, mint amelyet elkövetett. Egészen bizonyos, hogy ezt a szót „sikasztás” ideges formálansággal vetné papírra, amíg minden más szónál az írás megtartaná nyugodtabb karakterét. A szándékos kiforgatása és megmá-sítása az írásnak teljesen céltalan, mert a bűnös még csak nem is sejt, hogy melyek azok a vonalak, amelyek elárulják. Az ilyen emberekkel szemben szükséglen a titkolódzás: a vizsgálóbíró helyesen teszi, ha nyíltan megmondja a gyanúsítottak, mi a célja az írásp próbával. A fölzaklatott idegek annál biztosabb jelekkel árulják el a bűnösöt.

De nemcsak aljas bűnösöknél jelentkezik a lelkiismeret: megmutatkozik államférfiaknál és politikusoknál is. Napoleon írása világosan elárulja a kedély-hullámzásokat. Bismarcké egyenletesebb, mert jobb idegzetű volt, és jobban uralkodott magán.

Ezen a téren is érdekes az asszonyok írása. A legtöbb asszony írása az első bötás után a lelki zavarodottságnak félreismerhetetlen jeleit mutatja.

Ha a férfiak értenek a grafológiához, sokszor megmenekülnek a fölzarvaztatás szögyene elől.

sából kiszűrődő magyar Himnusz és feljelentette a szállodaigazgatót.

A „bűnügyet” tegnap tárgyalta a bíróság, amely előtt Pausz Béla azzal védekezett, hogy lakásán azt csinál, amit akar. A bíróság azonban nem volt ezen az állásponton és

Pausz Bélát a magyar Himnuszhoz a rádióval való hallgatása miatt tizenöt napi elzárásra ítélte.

Pausz Béla az ítélet ellen felebbezett.

Olyanok nyerték el a CFR. ár-lejtését, akik azt sem tudják, hogyan néz ki egy talpia

Brassó, január 22.

Már a legutóbbi CFR talpia-árlejtésnél nagy és kínos feltűnést keltett, hogy az erdélyi termelők csaknem valamennyien kiszorultak és csupán a bukffánál kapott néhány ajánlattevő megbízást. Most azután kiderül, hogy kiknek a kedvéért szorították háttérbe a régi erdélyi fatermelőket.

Néhány nappal ezelőtt egy dr. Lupu és egy Popescu nevű ur jelent meg több erdélyi fatermelőnél, akiknek megmutatták szerződésüket, amely szerint ők kaptak megbízást a CFR talpfaszükségletének leszállítására.

A két regáti ur bevallotta azonban, hogy egyikük sem fatermelő, ellenben felajánlották, hogy az általuk felkeresett erdélyi termelők szállítsák le helyettük a CFR-nek szükséges mennyiséget, olyképpen, hogy tíz tizenöt lej egységenkénti haszonnal ők, Lupu és Popescu urak, is részesedjenek az üzletben.

A legtöbb erdélyi fatermelő, akiknek Lupu urék ezt az ajánlatot tették, visszautasították a másodikból érkező rendelést, akadtak azonban olyan cégek, amelyek a tuai nagy dekonjunkturában még ezután a tíz-tizenöt lej lefelező üzlet után is kaptak, csak hogy nagy készletüktől szabaduljanak.

A CFR-árlejtés ilyenformán szabálytalanságának kipattanása a fatermelők között nagy felháborodást keltett és hiartkoznak arra, hogy a CFR-nek kötelessége lett volna bekérni az ajánlattevőktől az iparkamarák igazolását arra vonatkozólag, hogy az illetők — terme-

lők, ahogyan ezt például legutóbb a brassói V. hadtest parancsnoksága is tette egy árlejtés alkalmával.

Lehetetlen dolog, hogy akkor, amikor a termelők visszautasítottak, a CFR olyanok kezébe juttassa át a szállítást, akiknek semmi közük a fa-szakmához, ügyvédek és egyéb foglalkozásuk és akiknek az árlejtés elnyerésekor

még sejtelmük sincsen, hogy honnan fogják a vállalt mennyiséget leszállítani, mert hiszen még egyetlen deszka sincs a birtokukban, sőt talán azt sem tudják, hogy egy talpia hogyan néz ki.

Felhívjuk a CFR igazgatóságának figyelmét erre az anomáliára, amelynek következtében indokolt volna az árlejtés revíziója. Azt azonban mindenképpen elvárhatják a termelők, hogy a legközelebbi árlejtésnél a CFR ne fogja ezt a határozottan súlyosan kifogásolható machinációt érvényesíteni engedni.

Ha üzletét, gyárát, ingatlanát, erdejét, elakarja adni,

vagy ügyet venni akar, ha vállalatához bejárni óhajt, vagy képviselőt keres, akkor ne gondolkodjék, hanem siessen az Industria Agentura si Comision"-hoz Brassó, Kolostor-u. 8. mert az ajánlatok tömegeiből válogathat.

Jaj... felakasztanak!

SZOLNOKON,

a bitók városában Kardosné kivégzése óta a négy halálra-
ítelt tiszazugi asszony eszméletlen kétségbeesésben várja a Kuria döntését

PILLANATFELVÉTELEK A SIRALOMHÁZRÓL, MELY HETEKIG TART

Enyhítő vagy terhelő körülmény-e, ha a halálraítelt aggkoru?

Szolnok, január 22.

Jaj... felakasztanak!

A félelemtől összeszorult torok mélyéről gurguláz-
va, dadogva törnek elő a szavak. A megtört, koravén,
csuparanc parasztasszony állati félelemmel emeli resz-
kető kezét a szeme elé, mintegy védekezve a bitó-
ja rettenetes viziója ellen:

Jaj, ügyvéd ur... felakasztanak!

Piszkos kis arcán lefelé csordogálnak a sós köny-
nyek és szennyes barázdákat vágnak a kinyírt pofa-
csontokon. A hiányzó fogak helyén sziszegve, vagy
bugyborékolva, sípítva, vagy süttögvá buknak ki az
artikulálatlan hangok. Egész teste remeg, mintha har-
madnapos hideg lenné. Térdei összeverődnek.

— Üdvégy ur, hát tegyen valamit!... Valamit!...
Mennyit kér?... Kérjen más!

Dr. Rosti Sándor, a védő, hängtalanul, mély szána-
lommal áll előtte. Nyilván szeretne valami biztatót,
valami nagyszerűt mondani ennek a riadt, félig eszt
vesztett néembernek, de nyelve minden jobb szándéka
ellenére is megbicsaklik. Vajjon mit is szólhatna? Hi-
szén ő maga is tisztában van azzal, hogy ez a sze-
renesetlen nő, ez a Szabó Lászlóné, aki egykoron oly
hidegverrel gyilkolta meg apját, majd apósát s egy
harmadik férfit is, kikerülhetetlenül rohan a bitófa
felé. Némán áll tehát a halálraítelt előtt, akit a vég-
zet sorosának jelölt ki a bakóval való örök randevúra.
Figyeli a gyorsan őszbe boruló, kócos fürtöket, a ba-
rázdás és lapos homlokot s a becsott szemek bus,
sötét füreig, melyekben tócsába gyülekezik a savós
könnny.

— Üdvégy ur! Hát felakasztanak?... Mongya más,
mennyit kér?... Megfizeték!

A védő valami számot mormol. Lehetetlenül kis ősz-
szeg. Talán annyit sem tesz ki, mint az utiköltség
Szolnoktól Pestig, ahol a Kuria a jövő héten mond
döntő szót.

Hogy mit, nem kétséges.

A halálraítelt szemével, fülével, minden idegével
téli ajkáról a szavakat.

— Hát ennyit?... Csak ennyit?... Akkor maga
sem bizik benne!

Hangos jajsza felveri a fogház csendjét.

Az ő karafogja s úgy vezeti fel a lépcsőkhöz.

Csukló zokogására drámai visszhangként riadt ja-
jok felelnek. Megszólalnak a lezárt cellák. Négyen,
akikre még a kötél vár, szörnyű kardalt rendeznek
a halálraítelt, a kétségbeesés és a gyalázat akkora-
jából.

AZ ÜGYÉSZNEL

A suszter büszke a lábtüre, amit remekbe alko-
tott.

A frizőr a paradicsommadárra, melyet bűvészi
ügyességgel formált meg zilált hajfonatokból az ódi-
vatu dáma fején.

Az ügyész pedig a hajottakra, akiket az ő ügye-
se, szenvedélyessége, ambíciója, tehetsége nyujta-
tott ki a hóhér keze alatt.

Szolnok, a bitók város.

— Tizenhetet ítélték halálra, hetet végeztek ki az
utóbbi években! — mondja dr. Kronberg János.

Hangjában nincs komoly megindultság, mely jelez-
né, hogy ez a 17 halálos ítélet egy társadalmi dráma
tükörképe. Sem érzékeny ellágyulás, mely emberies
érzéseire utalna. Sem indulatos kitörés, mely a bűn
iránti erendő ellenszenvét sejtetné. Sem finoman
szatirikus él, mely mintegy túlzottan találna a bitó
szapora alkalmazását. Sem hivatalos szárazság, mely
aktaként kezelné emberi sorsok aláhullását az ör-
vénybe.

Ennek a hangnak egyetlen eleme a büszkeség.

A szakmai büszkeség.

A büszkeség, melyben befogialtatik, hogy Szolnok
több halálraítelt szállított egymaga, mint az összes
több vidéki városok együttvéve. Vagyis a rekord
büszkesége. A rekordé, melynek előéréséhez hihetetlen
energia, leleményesség, jogi felkészültség, szónoki te-
hetség, sőt irodalmi készség kellett. Megrázó emlé-
kek, tragikai hasonlatok, lágy és lírai parabolák, ke-
mény és sujtó diáthrambusok egész sorát vonultatta
fel ez a kivételes képességű királyi vádbiztos addig,
míg megérett a kettős gyümölcs:

A bűnös részére a kötél. Az ügyész részére az eu-
rópai hírnév.

*

Kronberg János nem hiszi, hogy Kardosné a bitófa
alatt különös nyugalmat áruolt volna el. Nem, ő már
sok akasztást látott s így meggyőződött arról, hogy
a kivégzés az a kaptafa, melyre mindig különböző
éipöket huznak. A végső pillanatban, amikor már el-
tűnik a remény, mindenki felhagy az ellenállással, a
bikaeros rablógylkos tehetetlen gyermekké változik,
aki előrenyújtja a pribékeknek kezét s fejét néma
önkivételben igazítja a hurokba.

— Lám, — mondja az ügyész, — itt van a Dobák
esete. A vörös terroristaé. Örjögött. Megtámadta az
öröket. Kiverte cellájából a papot. Pusztított maga
körül annyira, hogy a siralomházban meg kellett bi-
lineselnünk. De amikor jött a hajnal és kivették az
udvarra, melynek sarkában ott állott a fa, mellette
a bakó s a pribékek, körül századnyi csendő, hivata-
los emberek s akik szoktak, az indulat elvesztette ere-
jét. Szó nélkül engedte megkötözni magát, maga ment

fel a zsámolyra s lehajtotta a fejét. Csapán az utolsó
pillanatban akart kiáltani valamit, talán azt, hogy él-
jen. De a szusz már belefojtódott s csak egy torz szó-
tag szakadt ki a torkán: Eljeeehehh...

A vádbiztos tökéletesen szenvtelen. Hideg szakasz-
rússággal áll rendelkezésemre s egykedvűleg bányá-
szik emlékeinek dus tárnájában.

— Vagy a Samu Sándor ügye. Az utonállóé. Sta-
táriális uton kapott halálos ítéletet. A tárgyalásra
egész szakasz fegyőr kísérette fel, mert vad volt, mint
a tigris és erős, mint egy modern Ciklopöz. Tartani
lehetett attól, hogy az elnököt megtámadja. Fekézhe-
tetlen, állatian eldurvult egyéniség. S a bitó alatt?
Mint a kezés bárány. Nem állott ellen, de amikor a

Az egyik lelkes ügyvéd úgy számítgatja ujjain vé-
dencének kegyelmi eshetőségeit, mint az ifjú szerel-
mes az akác-köcsányon imádottja érzelmeit:

— Hát vegyük Takácsné. A Rózi néni. A kegyel-
mi kérdésnél öt szempont jöhet szóba. Először az,
hogy 71 éves, tehát vénségi korban van. Másodszor
az, hogy a tetteket régen követte el. Harmadszor az,
hogy nem vezette anyagi érdek. Negyedszer az, hogy
sokszoros bűnhalmazat nyomja lelkét. Ötödször az,
hogy az urát is meggyilkolta. Az első három enyhítő,
az utolsó kettő terhelő körülmény. Három kettő el-
len, egyenlő Rózi néni kegyelmével.

— És ha az előrehaladott kort terhelőnek vesszük?
Hogy ilyenkor a fogház már nem büntetés?... Amint
ezt az ügyészség is vallja...

— Akkor három-kettő helyett lesz kettő-három...
de nem, ez lehetetlen!

Mint egy izgalmas futballmeccs, 3:2, vagy 2:3. A
nagy bíró, a Kuria, jövő héten fújja le a mérkőzést,
melyen minden gól: egy élet.

A fogház három emeletes. Az alsó kettő a férfiaké.
A harmadikon vannak az asszonyok. Egymás mellett
fekvő cellákban a tiszazugi különítmény. Tizenöt tag-
ból áll.

Még mindig nincs döntés a zsil- völgyi munka-konfliktus ügyében

A munkás-delegáció kétségbeesetten sürgeti a megoldás

Bukarest, január hó 21.

A zsilvölgyi súlyos munkakonfliktus ügyé-
nek a megoldása egyenesen aggasztó könnyel-
műséggel halogatódik az illetékesek részéről,
mintha a kormány restelné az erőyes beavat-
kozást és ismét a sorsra akarná bízni ezt a ve-
szélyes és tragikusan robbanékonyak bizo-
nyult problémát.

A hatalmas szénbánya-vidék munkásságá-
nak a delegációja már tíz nappal ezelőtt meg-
jelent Bukarestben, hogy lefolytassa a szük-
séges tárgyalásokat. Hatieganu Emil munka-
ügyi miniszter kétségbevonhatatlan megértés-
sel hallgatta meg a szénbányászok képviselői-
nek a jelentését, miután azonban felvette a
kapcsolatot a bányatársaságokkal is és meg-
ismerkedett azok érvelésével, kijelentette,
hogy a maga részéről semmit sem tehet, mert
a kérdés lényegében a vasuté, mert attól függ
minden, mennyi szenet hajlandó a CFR a zsil-
völgyi termelésből felvenni. Közölte a mun-

pribékek összehurkolták a kezét, egyetlen csuklórán-
ditással szélesre lazította a kötelet. Csak hogy meg-
mutassa. Ha ő akarná! S aztán szó nélkül meghalt.
Utójjára akkorát félekezett, hogy a mellényéről lepat-
ogtak a gombok. Szíve dobogását öt lépésnyi tá-
volságból a ruhán keresztül is jól lehetett látni. Egy
órangutának nincs olyan fizikuma, mint neki volt.
Azonban a bitó szelid gyermekké teszi még a dühön-
gó duvadot is...

Az újságíró nem olyan személytelen egyéniség, mint
az ügyész. E riasztó képek hallatán egész lényé láza-
dozik a simára gyalult akasztófa és a hóhér durva kö-
tele ellen. Valami emberibb és gyöngébb, nemesebb
és civilizáltabb fordulatot szeretne ebben a vigasztal-
an, diabolikus párbeszédben s önkéntelenül is egy-
ügyű, primitív reményekkel teljes kérdés szakad ki
bőle:

— Mi történik, ügyész ur, ha a kötél elszakad?

— Semmi. Új kötelet szerzünk.

— De ha nincs kéznél kötél? Akkor az elítéltet
visszavezetik a siralomházba? Hiszen ez lehetetlen-
ség! A büntetést kiállotta. A siralomház szerves ré-
sze az elítéltnak, azt nem lehet kétszer végrehajtani.
Ha elszakad a kötél, akkor ne tessék újból akasz-
tani!...

Az ügyész mosolyog.

— Nem szakad el. De ha el is szakad, a verdikt
halálra szól. Az én véleményem az, hogy amíg ez be-
nem következik, az ítélet nincs végrehajtva. Az an-
gol jogban ez ki is fejeződik: „Addig akasztassék, a
míg meghal...”

Vajjon hány századdal ezelőttről mentette át a
büntetőjog ezt a fogalmát: Akasztás végkimerülésig?

Közülük négyre várakozik a bitó.

Mult hét keddjéig valamennyi blázirt, hideg nő. —
Kardosné akasztása óta megrokkant, a félelemtől
szinte öntudatlan, összeaszott némberek.

Cellájukban egész éjjel ég a lámpa. Az ór sietős
léptekkel kopog végig a folyosón. Valahányszor el-
léptet a halálraítelték zárkaja előtt, bepislant a kém-
leltlyukon. Hogy vajjon nem történt-e valami?

Eddig még nem.

De nem lehet tudni. Ezelőtt egy évvel Csabainé egy
selyemkendőre kötötte fel magát a cellában. Ön-
akasztás. Három percig függött s mégis, mikorra ész-
revették, elvégeztették. Gyöngye volt a szíve.

Huszonkét percig tart, míg a foglár megkerüli az
emeletet. Eppen hétszer halhat meg, aki unja már s
távozni akar.

A törvény és a lelkiismeret paragrafusaival folyik
a nagy szociális tragédia leszámolása.

Csak éppen az nem látszik, mintha erős kezekkel
belenyulnának messzebbre is, mélyre, a mocsárba,
melyen oly gyilkos illattal nyíltak ki a bűn virágai.
A mérges szirmok elhullanak s a lép ködlik to-
vább.

Mikes Imre

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRUSSÓ

Ma csütörtökön 3—5—5—7—7—9-ig, Pénteken és a következő napokon
pedig a rendes időben, vagyis 3—11-ig Richard Tauber kamaraénekes
első igazi nagyfilmje

A dicsőség utja

németül beszélő.
hangos, éneklő-
film fut.

Richard Tauber a filmben gyönyörű Tiroli népdalokat és a
„Márta” című opera főáriát énekl. Ez a film feledhetetlen
élmény lesz mindazoknak akik megtekintik.

Rendes olcsó helyárak.

Rendes olcsó helyárak.

Január 24

B. L. 7

HIREK

A hir, mit e kis dal kohol,
Hogy nem vidit az alkohol.
Rózsaszint látni lehet-e
Amikor a szesz fekete?

Uj színházunk Bukarestben
Kigyulladt a méla estben
Hálát kell adni az ének
Hogyha másképp le nem ének!

Mondják ha Titulescu jönne
Itten minden rendbe menne
Jöhet bizony Titulescu
Ha nem jön vele Mitulescu

Elgondolom, milyen hálás
Kozarek, hogy jó az állás!
Valaki, ki büszkén mondta:
Gondját szögge akasztotta.

Inconnue.

— Sztrájkbaléptek a spanyolországi egyetemi hallgatók. Madridból jelentik: A főiskolai hallgatók szövetsége ma kimondotta az általános sztrájkot. A diákok mindaddig nem hallgatják az előadásokat, amíg a köztársasági mozgalmakból kifolyólag börtönbe került társaikat szabadon nem bocsátják.

— Vilmos császár és Károly király képtárát ma árverezik Newyorkban. Newyorkból jelentik: Az itteni világhírű Anderson-galériában ma kezdtek meg Vilmos császár és IV. Károly király képtárának árverezését. Az árverezésre kerülő képek csaknem valamennyien nagy mesterek művei. Az árverést, hír szerint maga Vilmos császár rendezteti.

— Magyarországon tilos a protekció. Budapestről jelentik: A Stefánia-szövetség rendkívül érdekes körrendeletet intézett a kötelékében álló összes tisztviselőkhöz. A körrendelet leszögezi, hogy a múlt évben kiadott tilalom ellenére is, a tisztviselők sürűn vették igénybe magasrangú személyiségek protekcióját, vagy pedig úgy kerültek állásba, hogy kívülről proteztáltak őket. A Stefánia-szövetség vezetősége tehát fegyelmi eljárást indít a protekcióval támogatott tisztviselők ellen, még abban az esetben is, hogy nem volt tudomásuk pártfogójuk közbenjárásáról. A Stefánia-szövetség rendelkezése óriási feltűnést keltett.

— Uj szépségkirálynők. Tudósítónk jelenti: Bécsben már lezajlott Ausztria ezévi szépségkirálynőjének megválasztása. A versenyt soha nem tapasztalt, óriási érdeklődés előzte meg. A zsűri 888 versenyző közül a királynői cím viselésére Haetjens Hortet találta méltónak. Az új Miss Ausztria tizenkilencéves, feketeszemű, barnahajú szépség. Romániában is megtartotta az Universul a Miss Románia választást, a melynek győztese a tavalyi Miss Oltenia, Tanti Vioreanu 20 éves egyetemi hallgatónő lett. Az új román szépségkirálynő nagy esélyekkel indul a Miss Európa választásra. — A többi országok is a közeljövőben megválasztják a királynőket.

— A szász néptanács elítélte Brandsch Rudolf magatartását. Nagyszebenből jelentik: A német-szász néptanács tegnap tartott gyűlésén megtagadta a közösséget Brandsch Rudolf képviselőnek ismert álláspontjával, mely azt hirdeti, hogy az „irredenta” magyar kisebbség veszedelmes barátja a romániai németeknek s az állam nem mérhet egyenlő mértékkel a különböző kisebbségeknek. A német-szász néptanács egyúttal kimondta, hogy aki a tanácsától eltérő politikát folytat, — mint Brandsch, — az önmagát zárja ki a német-szász néporganizáció keretéből.

— Négy évi börtönre ítélték egy gyilkos világosi suhancot. Aradi tudósítónk jelenti: Az aradi törvényszék első székfoglalásán tárgyalta Mihut Péter 19 éves világosi legény bűnpörét. Mihut az elmúlt tél folyamán egy táncmulatság alkalmával több kézzel meggyilkolta Sztotaz Demeter 26 éves fiatal gazdát. A bíróság a fiatal gyilkost 4 évi börtönre ítélte.

— Felrobbant a halmágyesuci kőbánya furógepe. Aradi tudósítónk jelenti: A halmágyesuci megyei kőbányában tegnap megrendítő szerencsétlenség történt. A furógepe, amely körül több munkás foglalkozott, hirtelen felrobbant. A szétrepülő vasalkatrészek négy munkáson súlyos sebeket ejtettek. A hatóságok vizsgálatot indítottak annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Kit lehet ma könnyelmű embernek nevezni? Mindenkit, aki a mai nehéz viszonyok között elveszté bátorságát, de azt is, aki nem veszi meg és nem játsza a most megjelent Károly király indulót és királyhimnuszát, román, magyar és német szöveggel. Kapható minden könyvkereskedésben.

— Pénteken, holnap fut utóljára a mindenki által megcsodált film, „Das Lied ist aus”, okvetlen nézze meg. Brassó város közönsége a legnagyobb elragadtatással beszél az idény legsikerültebb hangosfilmjéről, Das Lied ist aus c. slágerfilmről. Nézze meg okvetlen mindenki, nehogy sajnálni kelljen, hogy nem látta. Holnap, pénteken utóljára a Modern Mozgóban.

— Takamacsu japán herceg megérkezett Romániába. Bukarestből jelentik: A kormányhoz érkezett távirat szerint Takamacsu japán herceg, a mikádó öccse, csütörtökön délelőtt megérkezett Giurgiuba, ahonnan vonattal indult tovább Bukarest felé. Takamacsu Bulgáriából jött. Bukarestben, az állomáson a kormány és a királyi család képviselőiben fogadják a japán herceget, akit abban a palotában szállásolna kel, amit Blank Aristid csak nemrégiben adott a kormánynak, kifejezetten azzal a céllal, hogy Románia előkelő vendégeinek szállása legyen.

— Anna Pavlova, a világhírű táncosnő haldoklik. Hágából jelentik: Anna Pavlova, a világhírű cári ballett primaballerináját Hágában egy szanatóriumban ápolják. A táncosnő vonaton utazott, amikor hirtelen rosszul érezte magát. Kiszállt tehát Hágában, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy súlyos lefolyású tüdőgyulladás van, ami egy elhanyagolt influenza megbetegedés következménye. — A híres táncművésznő azonkívül még súlyos ideggyógyulást szenved. Orvosai a legnagyobb gonddal ápolják, de felépüléséhez kevés a remény.

— Terjed a spanyolnátha. Belgrádból jelentik: Jugoszláviában tömeges nátházás megbetegedés történt az utóbbi napokban. Az ország nagyobb városaiban, így Zágrábban és Belgrádban is az egészségügyi hivatalok széleskörű preventív intézkedéseket fogantatosítottak.

Uj törvény alapján szabályozzák az egyházi államsegélyeket

Bukarest, január 22.

Az egyházi államsegélyek ügyében hozott elhamarkodott döntés, majd az ezt követő kapcsolódó ígéretek és határozatok egészen lehetetlen helyzetbe hozták úgy a közoktatásügyi minisztériumot, mint a kormányt. Az államegyháznak való feltűnő és bántó kedvezés a többi felekezetek rovására nemcsak a kisebbségi egyházakban, hanem a görögkatholikus egyházban is indokolt nehezítést váltott ki, amely később olyan foku elkeseredésben robbant ki, hogy a kormány teljes joggal félt a pártszakadás veszedelmétől. Man lelkész vezetésével az erdélyi görögkatholikus képviselők nyíltan és nemvárt erővel foglaltak állást az igazságtalan megkülönböztetések ellen s egyúttal azt is bejelentették, hogy

amennyiben a kormány nem orvosolja az okozott sérelmet, testületileg ellenzékbe vonulnak.

Costachescu közoktatásügyi miniszter és Po-

— Letartóztattak Temesváron egy gyermekgyilkos anyát. Temesvári tudósítónk jelenti: Körülbelül két héttel ezelőtt az ujkiassodai téglagyár közelében levő gödröknél ujszülött csecsemő holttestét találták. A csendőrség kinyomozta, hogy az ujszülöttet Szuszka Anna 19 éves cselédnő tette el. A lelketlen anya bevallotta, hogy gyermekét a szülés után rongyokba burkolta és még élve hagyta el a téglagyári gödröknél, ahol a gyermek az erős hidegben megfagyott. A gyermekgyilkos anyát letartóztatták és beszállították a temesvári ügyészség fogházába.

— A Brassói Magyar Dalárda régi hagyományához híven, ez évi farsangi tréfás estélyét január hó 24-én, szombat este rendezi a Vigadóban. A minden tekintetben mulattatónak ígérkező estély műsora a következő: 1. Demény Dezső: Népdalegyveleg. Eneklia férfiak. 2. Major I. Gyula és Södermann egy-egy dalát éneklia a nők. 3. Nőti Károly: Kontra — Gyűrűnk. Bohózat 1 felv. 4. Szeghő Sándor két dalát éneklia a férfiak. 5. Nőti K.: Az antenna betyár. Bohózat 1 felv. Jegyek Fuhrmann János pénztárosnál, Kapu-utca 8. szám alatt kaphatók.

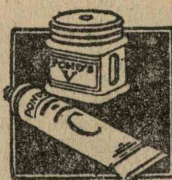
— Százkilenc éves asszony halála. Tudósítónk jelenti: A Piskivel szomszédos hunyadmegyei Tompa községben e hó 20-án, kedden meghalt Koszta Katalin, aki 1822-ben született, így tehát 109 esztendő volt. — A mathuzsalemi kort elért matróna, életében alig volt beteg, most, halála előtt mintegy 3 hónapig gyöngéledett. — A hosszú élet titka, úgy látszik, jobbára mégis csak a vegetárius életmódban rejlik, amennyiben ez a száz esztendőt túlélő nénike életében alig evett húst, többnyire gyümölcsest s zöldséggel táplálkozott és zsír helyett tökmag- és falajat használt, kenyer helyett pedig kukoricalisztból készült malé-kenyeret evett.

— A „Brassói Magyar Evangélikus Jótékony Egyesület” folyó hó 23-án este fél 9 órai kezdettel az elemi iskola termében szeretetvendégséget rendez. A szeretettel elvárt és szívélyesen fogadott vendégeket rövid, de tartalmas műsor fogja szórakoztatni, melyet Nikodémusz Károly főesperes üdvözlő szavai vezetnek be. Gerincét R. Gyerkő Anna tanítónő előadása, valamint Farcádi Sándor versei alkotják, melyeket a szerző maga fog felolvasni. Kiegészítik a műsort Farkas L. és Sikos Margit szavai, valamint Sipos Odón énekszáma, akit Bálint Mihály igazgató kísér harmóniumon. — Egyesületünk és egyházunk tagjait és barátait kérjük, hogy megjelenésükkel egyesületünket jótékony munkájában támogassák és céljainak eléréséhez ezzel is közelebb segítsék. — Az elnökség.

mindkét Pond's krémből, a nemzetközi arisztokrácia e kedvelt szelvényéből, próbátust küldünk.

POND'S

T. Zaharia & Cernătescu uraknak,
181, Str. Popa Nan, București.
Mellékelek portaköltségek fedezésére
5 lelt bélyegeket és kérem szíveskedjenek
címemre két, egy hétre elégező Pond's
krémet tartalmazó próbátust küldeni.
Néa:
Cím:

povici pénzügyminiszter először alkudni próbáltak. Felajánlották, hogy az egyházaknál nem érvényesítik az állami tisztviselők kárára megszavazott áldozati taxákról szóló törvényt, cserébe azonban el kell fogadniuk a költségvetésben is megszavazott és egyenlőtlen mértékben leszállított államsegélyeket. Az alku azonban, — úgy látszik — nem sikerült. Man éppen az egyenlőtlen elbánás ellen harcolt s így történt, hogy legutóbb megígérték az államsegélyek egészen új és igazságos alapon való kiutalását.

Ez azonban nem mehet egészen simán, miután a költségvetést már megszavazták, azon most már csak újabb törvénnyel lehet segíteni. A közoktatásügyi minisztériumból kiszivárgott hírek szerint a kormány éppen erre készül.

Egyszakaszos módosító törvényjavaslatot nyújt be, amelynek értelmében az egyházi államsegélyeket úgy osztja el, hogy 15 százaléknál magasabb levonás egyik egyházat se érje

— Az „Erdélyi Múzeum” évrő száma. Ismeretes, hogy az Erdélyi Múzeum-Egyesület 13 évi kényszerű szüneteltetés után a múlt év elején ismét megindította régi folyóiratát, az Erdélyi Múzeum-ot, hogy egy-egy összefoglalója és irányítója legyen Erdélyben a magyar tudományos törekvéseknek. Most jelent meg a folyóirat fennállása óta 35. kötetének befejező száma, a következő tartalommal: Dr. Teleki Domokos gróf: A marosvásárhelyi Teleki könyvtár története. Baumgarten László: Francia államférfiak és arisztokraták erdélyi útja a XIX. század elején. Dr. Juhász Kálmán: A csanádi székeskáptalan legrégibb szervezete és tagjai. Dr. Hoffbauer László: A Remény című zsebkönyv története. Dr. Gál Kelemen: A demokratikus nevelés. Dr. Szádeczky K. Gyula: Erdély különös helye és szerepe a föld testén. Dr. Tulogy János: Kolozsvár környékének geomorfologiai kialakulása. Szigethy Béla: Róváírás a bögözi freskón. Dr. Bitay Árpád: Egy adat a hároméves Bethlen Gáborról. Dr. Rajka László: A német „Liliomfi” követtitője. Szabó T. Attila: Balogh Józsi balladájának változatai. Dr. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája, 1929. év. E változatos tartalmat, amely speciális erdélyi magyar tudományos kérdéseket világít meg, gazdag kritikát, könyv- és folyóiratszemlé egészíti ki. Az Erdélyi Múzeum egyetlen tudományos erdélyi magyar folyóirat. Előfizetési ára egész évre 400 lej, az egyesület tagjainak 300 lej. Mutatványszámot készségesen küld a kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 5. sz.

— Egy szomorú statisztika. Aradi tudósítónk jelenti: Az aradi munkaügyi felügyelőség most készült el az aradi állami munkaközvetítő hivatal elmúlt évi munkásságát összegező kimutatással. Összehasonlítva a múlt év statisztikáját az 1929-iki kimutatással, a száraz számadatokból is kiderül, hogy a munka és kereseti lehetőségek az utolsó esztendőben milyen katasztrófális mértékben romlottak le a gazdasági válság hatása alatt. — Mig tudniillik 1929-ben 12.000 munkaadó keresett munkást és mindössze 2974 munkás jelentkezett, addig 1930-ban a munkát és megélhetést kínáló munkaadók száma leapt 6166-ra, a munkáért tülekedő munkások pedig 12.385-re szaporodtak. Négy számadat, minden különösebb kommentár nélkül s benne van az utolsó év gazdasági tragédiájának a keresztmetszete.

— Borzalmas családirtás Budapesten. Tudósítónk jelenti: Resznyák József Ganz-gyári szerelő Holdvilág utcai lakásán beretvával elvágta kilenc éves Pistát és 11 éves Józsi fiának a nyakát. A gyerekek rövidesen elvérzettek. Resznyák akkor elindult, hogy különváltan élő feleségével is végezzen, utközben azonban annyira feltűnően viselkedett, hogy az egyik posztoló rendőr feltartóztatta. Resznyák hirtelen újra előrántotta a gyilkos borotvát s mielőtt a rendőr megakadályozhatta volna, a saját torkát is átvágta. Súlyos állapotban kórházba szállították. Tettét elvégeztetlenség nyomára miatti elkeseredésében követte el.

— Az éhség miatt eszméletlenül heverték az utcán. Pestújhegyről jelentik: Az őrszemes rendőr tegnap este eszméletlenül állapotban találta az utcán Kussnieder József 61 éves állványozó munkást, valamint 51 éves feleségét. Kiderült, hogy az öreg házaspár három hét óta krajcár nélkül tengeti életét. Azóta csak néha ettek egy-egy falat kenyert. Az utolsó három nap alatt semmi ennivalóhoz sem tudtak jutni s így az éhségtől összeestek. Kórházba szállították őket.

— Jugszláviában megkezdődött az olvadás. Ujvidékről jelentik: A rohamos hóolvadásért a Caros-Ujliman nevű városrész viz alá került. Az áradat hatvan házat teljesen elvágta a külvilágtól. A közlekedést csónakokkal bonyolítják le.

Ha hashajtóra van szüksége, vegyen be este 2 szem piciny Artin dragéet, reggelre enyhé, biztos széke lesz.

— Megjavit az olaszok szaporodási arányszám. Rómából jelentik: A római statisztikai hivatal számadatai szerint Olaszországban a múlt évi születések száma 1 millió 85 ezer volt, ami az 1929 évi születésekhez mérten negyvenöt ezres többletet jelent. A múlt évi halálozások száma 570 ezer, tehát a lakosság egyévi szaporodása 515 ezer. A születések arányszám 25,2 ezrelékről 26 ezrelékre emelkedett, míg a halandóság arányszám 16,1 ezrelékről 13,7 ezrelékre esett. Olaszország lakosságának száma 1930 végén 42 millió 864 ezer 801, amiből belterületen tartózkodik 41 millió 846 ezer 893.

— A bukaresti Erdélyi Orth. Zsidó Imaegyesület 1931. évi január hó 18-ára meghirdetett közgyűlése nem volt határozatképes. Az alapszabályok értelmében ezen tisztújító választással egybekötött közgyűlést, január hó 25-én délután 4 órakor, tartatni kell a megjelent tagok számára, meg fogják tartani.

— Száz károsult keres egy aranyórát. Londonból jelentik: Érdekes pert tárgyalt a napokban az egyik londoni rendőrbíróság. Ryder John csalással vádolták, de, amint a követelmények mutatták, egészen másképpen alakult a helyzet a tárgyaláson. Ryder a következő apróhirdetést tette közzé néhány elterjedt londoni lapban: „Egy aranyórát találtam, igazolt tulajdonosa átvetheti a hirdetési díj megtérítése ellenében.” Másnap hozzátette, szívesen szívesen jelentkezők az elvesztett aranyórát, valamennyien lefizették a tizenkét shilling hirdetési díjat és hálálkodva vették el az órát, amit Ryder minden jelentkezőnek átadott. Csaknem száz ember fogadott el egy öt shilling értékű órát, abban a hitben, hogy aranyórát kap és hogy egy buta emberrel van dolga, aki minden különösebb igazolás nélkül kiadja neki azt, amit ő soha el nem veszített, hiszen nem is volt aranyórája életében. Valamennyien azt hitték, hogy megcsalták a „becsületes” megtalálót, aki azonban őket állította falhoz és hét shillinget keresett minden órán. Maga a komoly és szigorú rendőrbíró is nevetve tárgyalta az ügyet és csak tisztességtelen verseny miatt ítélte el pár shillingre Rydert, aki így adott túl egyébként jóminőségű óráin.

— Eltemették Beniczky Ödönt. Budapestről jelentik: A tragikus véget ért Beniczky Ödönt ma, csütörtökön délután félnyolc órakor temették el a kerepesi temető házfából. A holttestet a család kérésére nem boncolták fel.

— A brassói református estélyen, február hó 1-én, Szenes Béla rendkívül mulatságos darabját, a Csirkefogót adják elő a legjobb műkedvelőink. A darabból, mely elejétől végig csupa jókedv és vidámság, a régi időkre emlékeztető tiszta, tündő levegő árad ki. A magyar író színpadképző szellemes formában nyújtja azt, amire ma annyira szükségünk van: néhány bufelejítő pillanatot! — Az estély a vidám szórakozáson kívül összetartásunknak, egymásrasságunknak külső kifejezése! Szükséges azért, hogy azon mindnyájan résztvegyünk. — A rendezőség és a kiváló műkedvelő gárda mindent elkövet, hogy egy valóban kedves estét szerezzen a már is nagyszámú érdeklődőnek. — Jegyek, melyekről célszerű idejében gondoskodni, előre válthatók napokint délután 3—5-ig a Nőszövetség irodájában. (Kálvin-utca 3. sz. I. emelet.) Az érkezőknek dr. Szele Bélánél. (Mester-utca 7.)

— A csukamájolaj minden tulajdonságával rendelkezik! — Ize olyan, mint a legfinomabb xeresi bor!

ELIXIR PANGADUINE.

legfinomabb tokhal májkivonatból készül és rendelkezik a csukamájolaj minden hatékony tulajdonságával, csak hogy mégyszer olyan erős.

Ajándék! Elégendő, ha a Georges Verglas cégnek Bukarest, Str. Precupeti Vechi No. 1 beküldi ezt a hirdetést a B. L.-ből, rendszeres felülbélyegzett borítékban és olvashatóan közli nevét és pontos címét ha azt akarja, hogy díjtalanul egy próbaküldemény Elixir Pangaduine-t kapjon.

Szerkesztői üzenetek

V. B. Mentősorsjegyei nem nyertek. A kérdéssel címmel nem szolgálhatunk. 041710 sz. előfizető. Cooperarea Fortelor sorsjegye nem nyert.

B. L., Gyergyószentmiklós. Cooperarea Fortelor sorsjegye nem nyert. K. J., Lugos. Cooperarea Fortelor sorsjegye nem nyert.

H. J., Bukarest. Sorsjegyei nem nyertek. A Roiulról csak később adhatunk értesítést.

Kovácsné régi előfizető. A levelezőlapján jelzett sorsjegye nem létezik.

R. L., Kraszna. Január 31-én lesz a Scena húzása. Legalább erre az időre halasztották.

Többeknek. A Fundatia Culturala Regele Mihai sorsjegyek húzását április elsejére halasztották.

D. J., Nagyszeben. A Cooperarea Fortelor sorsjegyei nem nyertek. A Scena-sorsjegyek húzását január 31-re halasztották.

D. M., Komandó. A Sinistratilor-sorsjegyek újabb húzását június 1-re halasztották. A Roiul-sorsjegyekről később adunk értesítést.

Mici kisasszony. A Cooperarea Fortelor sorsjegyek nem nyertek.

Egy előfizető. Sorsjegye nem nyert. — A nyugdíj-kérvényhez állampolgársági bizonyítvány, keresetlevél, szolgálati bizonyítvány, fizetési kimutatás szükséges. Ha megszerezte a szolgálatát, 57 éves korában kaphatja meg a nyugdíjat azon évek után, melyeket szolgált. Bővebbet az illetékes pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán.

O. V. Sorsjegyei nem nyertek.

Kisorolás. Az illetékes pénzügyigazgatóságtól kell engedélyt kérni, s ugyanott adják meg a szükséges felvilágosításokat is.

R., Szalárd. Felveszik, esetleg a románból kis vizsgával.

Hálás szenvedők. Meghatottan olvassuk levelüket, melyben azt írják, hogy október óta egyetlen báni fizetést nem kaptak s az áldozati és egyéb adók és illetékek mellé még ártatlanul büntetést is szenvedtek. Mi megteszük ezután is kötelességünket, önként pedig minden poklokban keresztül tartanak ki. Becsületük és jógaik tudatában állják továbbra is ama kényur komizságait, aki állása elfoglalásakor azzal hálkodott, hogy két év alatt megtisztítja a vármegyét a magyar tanítóktól.

Vasutas, Brassó. A bukaresti szabadalmi hivatal címe: Oficiul Proprietate Industriale Bucuresti. Calea Victoriei Ministerul Comerțului și Industriei. Egyébként keressen fel bennünket, s közölje, minő jellegű találmányról van szó. Ha érdemes dolog, a kezére fogunk járni.

K. Ö., Brassó. A közszolgálati alkalmazottak szabályrendeletének végrehajtási utasítása 7. §-a szerint a pályázó az illetékes helyre írásbeli kérelmet nyújt be, amelyhez a következő okmányok szükségesek: 1. Születési bizonyítvány. 2. A kerületi orvos bizonyítványa, hogy egészséges. 3. Tanulmányainak igazolása. 4. Bizonyítvány katonai szolgálatáról. 5. Milyen a nyelvismerete. 6. Szolgálati bizonyítvány ajánlással.

041723 sz. előfizető. A kedvezményes vasuti igazolvány érvényét 1931 évre meghosszabbították, de az illetékes vasuti igazgatóságnál láttamoztatni kell.

B. K., Régen. Ha igazolhatja 22 évi szolgálatát abban a minőségben, akkor önt nyugdíj illeti meg. Kérje valamelyik képviselő vagy szenátor támogatását, esetleg forduljon segítségért a Magyar Párt bukaresti irodájához (Str. Transilvaniei 6).

Nagybánya. Az emelésnek az lehet a magyarázata, hogy a kormány a bélyegilletéket emelte fel. Más emelés jogosságát így láttatlanul nem lehet megítélni. Hogy nem kockázatos-e annál a társaságnál tovább is díjakat fizetni, arról szintén nem nyilatkozhatunk; ez nagyon kényes és felelősséges dolog. Aki érdekelve van, annak meg lehet a módja is rá, hogy alapos információt szerezzen, hová helyezze a pénzét, kibe helyezheti a bizalmát.

Th. V., Bukarest. Az 1931-es korosztálynak, mint már közöltük, február 8-án kell bevonulniuk. Egyébként mindenki meg kell hogy kapja a személynre szóló behívót. Brassóban legalább már kézbesítik.

Fegyőr. Múltánvala dolog, hogy az állami fegyőrök nem kapnak kedvezményes vasuti igazolványt. Legjobb volna szervezkedve folyamodvány útján az igazságügyminisztérium közvetítésével kérni a sérelm orvoslását.

Sz. S., Buftea. Bizony e héten már megizentük önnek is, hogy dr. Gyárfás Elemér szenátor Diecszentmártonban lakik s vagy oda, vagy Bukarestbe a szenátusba Calea Metropolei küldheti levelét. Annak idején a kért szám elküldéséről is intézkedtünk; csodáljuk, hogy nem kapta meg. Ujra megkérhetjük.

Csikó emigráns. Jól megírt, érdekes és közérdekű írást szívesen közlünk, de láttatlanul nem kötelezhetjük magunkat a közlésre.

Erdeklődő. Nem nyert.

D. K., Bukarest. Dehogy történt meg a húzása; sőt a gyékényt is kihúzzák alóla, mert holmi panamát csináltak a sorsolással.

Szekelyudvarhelyi előfizető. Tessék közvetlenül Turnu-Szeverinbe írni, az ottani román nőegyletnek, mely a sorsjátszót intézte.

B. G. birtokos. Mentősorsjegye nem nyert. Ingénier, Nagyvárad. Még nem került nyilvánosságra, hogy mely társaságok telepednek le nálunk, s így a képviselőik neveit sem ismerjük.

Jasi olvasó. Kért számkokat ottani bizományosunk címére elküldtük. Kérjük átvenni. Rendelt haptárt könyvosztályunk postán elküldötte.

V. Szó volt a két biztosító társaság letelepezéséről Romániában, de még nincs pozitív tény, s így íteni címüket sem közölhetjük.

HENRY DUPUY-MAZUEL

41

A SAKKJÁTÉKOS

REGÉNY Fordította KÜRTI PÁL

— Köszönöm. Néhány gyönyörű perccel ajándékozott meg.

Nemsokára az udvaroncoknak egész raja vette körül és én megremegtem. Szerettem volna szeméimmel állandóan követni, de itt volt a király és itt volt Boleszláv. Foglya voltam saját ötletemnek. Felkaptam hát a karosgyertyatartót, kettőt koppintottam a gépre és belekezdtem kis beszédembe:

— A sakkjátékos-automata, melyet van szerencsém felségeidnek bemutatni, életnekem főműve, szerény munkálkodásomnak megkoronázása. E szerkezetet igen egyszerű gépezet hajtja, amely azonban oly meglepő effektusokat ad, hogy azok hihetetleneknek tűnnek alapos demonstráció nélkül. Hangsúlyozom, hogy semmiféle szemfényvesztés nincs a dologban; a török teste és a gépezetet magában foglaló láda nem rejt semmit.

Háromat kopogtam pálcámmal a ládára és kitértam az ajtókat. Belsejében végigsétáltam az égő gyertyákat. Mindenki feszült figyelemmel és túlfűtött kíváncsisággal nézett. Maga a király is félig fölemelkedett karosszékeréről. Ujabb kopogtatás után a nyitott ládában megindítottam a gépezetet; a kerek forogtak, az emelők dolgoztak, az automata fakeze felemelkedett és megfogván egy figurát, elhelyezte a táblán.

Néhány csodálkozó felkiáltás hangzott. Becsuktam a láda ajtáit, háromat koppintottam a sakkasztalra, aztán hátulról kinyitottam a török testét és végigsétáltam benne a gyertyát. Majd becsuktam a török ajtaját, előttem a gyertyát, rátettem egy konzolra és a király felé fordulva, így szóltam:

— Ha felséged megkérné a jelenlevők közül a legjobb sakkjátékost, hogy mérkőzzék az automatával, nagyon hálás volnék érte.

A király mosolygott és bólintott. Szemét végigjártatta a társaságon, végül intett valakinek. Egy orosz tiszt, aki eddig ablakmélyedésben állott s nem láthatam, előlépett és meghajította magát. Mikor a gép elé ért, fölemelte a fejét és én megismertem Nikolajeff őrnagyot, akiről azt hittem, hogy most is Rigában van.

Wanda, aki visszatért hozzám, megremegett. Nyugodt maradtam és bárátságos mosollyal üdvözöltem az őrnagyot. Elégedett biccentéssel felelt. Széket tettem alája. Nagy csönd lett.

— A játszma kezdődhet — mondtam.

Könnyedén rákoppantottam a gépre; megindítottam a kerekeket és a török játszani kezdett.

Eleinte az őrnagy volt előnyben. Durva arca beleápadt az erőlködésbe, de már a török figurái előnyomultak. Sötét elszántsággal csalni is próbált, de én résen voltam, és rászóltam:

— Tévedett, őrnagy ur... Megengedi?...

Es visszaállítottam az előbbi helyzetet.

Néhány elfojtott nevetés hangzott. Két perc múlva az őrnagy sakkmat volt. Azt hittem, hogy dührohagot kap. De nem! Hanem arcára a csodálkozásnak olyan kifejezéseült, amelyet sose fogok elfelejteni. Wandára néztem; nem értettem, miért oly feldúlt az őrnagy arca. Végtelen figyelemmel meredt a törökre. Láttam, hogy az agya lázasan dolgozik.

A király felkelt és gratulált, az udvaroncok a gép köré sereglettek, az őrnagy még mindig a helyén ült.

Végre lassaz, szinte sajnálkozva fölemelkedett. A többiek mindnyájan meg akarták tapogatni a masinát. Könyörögtem a királynak, hogy tiltsa meg nekik. Kifejtettem, hogy a gépezet mily tökéletes és hogy a legkisebb rázkódás elpusztíthatja többévi munkám gyümölcsét.

Nagyon meglepett, hogy az őrnagy, aki, úgy látszik, visszanyerte beszélőképességét, pártomra állott. Sőt, arra kérte a királyt, hogy adjon az automata mellé kíséretet, amely megvédi a kíváncsiaktól és minden balesettől. A király rögtön beleegyezett és egész kíséretével távozott. Egyedül maradtunk. Wanda süteményekben torkoskodott és spanyol borból bögrézett.

A litván tábornagy értem jött, hogy ebédelni vigyen. Szabadkoztam, hogy nem hagyhatom így el a gépeimet.

— Hiszen most katonai fedezetük van, lovag ur, jöjjön hát egész nyugodtan!

Nagykönyvemmel követtem. Az ebéd kitűnő és választékos volt. Heyking bárón és rajtam kívül két bájos hölgy volt jelen, Staroscica asszony, aki a tábornagy kegyeit élvezte és Poscarlina asszony. Az egyik gyöngéd és kedves volt, a másik tüzes. Mindkettőt könnyű esetnek néztem, de más gondjaim voltak.

Ebéd után a tábornagy zenéről beszélt. Bemutatta de Riant urat, a titkárt, aki francia ember és Francot urat, aki ugyancsak francia és az udvari karmester tisztét tölti be. A tábornagy pompásan hegedül, fuvalázik, spinétezik, hárfázik és harmoniumon is jó játékos. Beszélt nekem arról, hogy egy olyan hárfát képzelt el, amelybe fuvalók vannak beleillesztve és kikérte véleményemet az ötletéről. Biztosítottam, hogy kiválóan tartom. El volt bűvölve és megsugta, hogy egy operát komponált.

— Nem untatom azzal, hogy végigénekelem önnek, de ha akarja, indulhatunk most a színházba.

Megkísértem lebeszélni róla. Boleszlávra gondoltam, aki még most is a gépben van. Hiszen ott van mellette Wanda és Marjának a fia, ám azért csak magamban bízom. De a tábornagy nem tárgyalt.

Végig kellett hát hallgatnom társaságban a Vén Szikla-beli lovag című buffo-operát. Aztán elcipelte a királyi fűrdőkhöz. Azt mondják, hogy nagyon kedves hely: az épület maga kicsi, víz esőfogja körül és szép kertnek a szívében áll, fák, bokrok, virágok díszítik. Annakra elfogódott voltam, hogy mindebből semmit sem láttam.

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

Csak a megüresedett italmérési engedélyekre lehet árlejtést kiüzni

Brassó, január 22.

Az italmérési engedélyek körül a pontatlan és sok tekintetben homályos pénzügyminisztériumi rendeletek Erdély számos vidékén nagy zűrzavart teremtettek. Egyes helyeken a pénzügyi hatóságok árlejtést tűztek ki olyan régi engedélyekre is, amelyek a törvény világos rendelkezései szerint továbbra is az eddigi tulajdonost illetik meg, szerzett jog gyanánt!

Tiszázandó ezt a sok egzisztenciát élethevégoan érintő kérdést, a brassói pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályának a vezetőjéhez fordultunk, aki a következő felvilágosítást adta:

— Árlejtést csakis a január elsejével lejárt, avagy áresedésben levő engedélyekre lehet kiüzni. Üresedésben levő engedélyeknek azok tekintendők, amelyek a lélekszám alapján (minden 500 lélek után egy-egy engedély) a jelenleg már birtokban levő engedélyeken túl még megilletik az egyes községeket. A többi engedélyek, tehát a régiek, nem vonhatók be és nem bocsáthatók árlejtésre.

— Hogy ez így van, mi sem mutatja értetőbben, mint az, hogy a pénzügyminisztérium minden olyan esetben, amikor tévesen a régi és állandó engedélytulajdonosoktól is bevonták az engedélyt, a felebbező kérvények elintézésékeppen elismerte és megerősítette az illetők szerzett jogát, meghagyva őket az engedély birtokában. Ugyanis téves egyes pénzügyi szerveknek az az intézkedése is, hogy bevonják a nőket, vagy kiskorúak kezén levő engedélyeket, mert ezek is érvényesek. A törvény mindössze arról intézkedik, hogy az újonnan árlejtésre kerülő engedélyek nem adhatók nőknek, vagy kiskorúaknak.

— A brassói pénzügyigazgatóság így értelmezi nemcsak a törvényt, hanem az újabban megjelent rendeleteket is s ennek megfelelően utasította közegelt. Ott tehát, ahol a pénzügyi hatóságok árlejtést tűznek ki a régi engedélyekre is, tévesen járnak el s csak fölösleges zavart, munkát és költséges járás-kezelést okoznak.

Kilépett a cukorkartellből a regáti „Danubiana“

Bukarest, január 22.

A regáti „Danubiana“ cukorgyár ma bejelentette a cukorkartellnek, hogy a kartellből kilép. A kilépést a gyár azzal indokolja, hogy a zarájani gyár sincs benne a kartellben és mégis minden készletét el tudta adni, míg éppen a kartellben helyet foglaló gyárak eladási nehézségekkel küzdenek.

A cukorkartellt kinosan érintette a „Danubiana“ kilépése és holnap a kereskedelmi minisztérium épületében tartandó rendkívüli értekezleten meg fogják kísérelni a „Danubiana“-nak a kartellbe való visszatérítését.

TŐZSDE

(1931. január 22.)

Zürich (nyitás): Berlin 122.84, Amsterdam 207.90, Newyork 516.85, London 25.08 és ötnyolcad, Páris 50.25, Milánó 27.0550, Prága 15.30, Budapest 90.25, Belgrád 912.80, Bukarest 307 és egynolcad, Varsó 57.85, Bécs 72.65.

Devizák (belföldi jegyzés): London 817.50, Zürich 52.60, Newyork 167.95, Berlin 40.12, Bécs 23.60, Prága 4.99, Budapest 29.46, Milánó 8.84, Páris 6.6152, Amsterdam 52.66.

A legnagyobb magyar siker:

SZABÓ DEZSÓ:

Az elsodort falu. Három kötet 143 lej

A legnagyobb világsiker:

REMARQUE:

Nyugaton a helyzet változatlan 122 lej (Vászonkötésben 133 lej)

Pósta megrendeléseket azonnal elintézik a Brassói Lapok Könyvosztálya.

10 B. L.

Százhuszonöt millió dollár alaptőkével realizálják Genfben Mironescu ötletét: — a Nemzetközi Agrárhitelt

Bukarest, január hó 22.

Mironescu miniszterelnök, mint azt lapunk tegnapi számában jeleztük, megérkezése után elmondotta, hogy külföldi tárgyalásai alkalmával felvetette egy nemzetközi agrárhitel-eszméjét. A Bukarestbe érkezett táviratok szerint Mironescu eszméje felett már meg is indultak a tárgyalások. Arról van szó, hogy százhuszonöt millió dolláros kölcsönt vesznek fel, melyet

a kelet európai államok gazdasági céljaira fordítanak.

A kölcsönt garantálni fogják a kiállított záloglevelek, amelyeket a kölcsönt felvevő államok irnak alá. Az érdekelt államok, melyek között természetesen

Románia is szerepel

és a nyugati államok nagy pénzesportjai közt, máris megindultak a tárgyalások.

Dühöng a koncesszió-láz!

A petroleum is állami monopolium lesz

A telefon és a szesz után — a petroleumot is el akarják zálogosítani a külföldnek

Bukarest, január hó 22.

A nagy petroleumtársaságok már hónapok óta elkezdett harcot folytatnak a kis petroleumosok ellen. A kis petroleum termelők már teljesen tönkrementek és kétségbeesett hangú memorandumban hívják fel a kormány figyelmét arra, hogy az ő csődjük egyben azt is jelenti, hogy

a náluk alkalmazott körülbelül huszezer alkalmazott is földönfutóvá válik. A drámai hangú memorandumból az alábbi részleteket közöljük:

— Egy vagon nyersolajat a kistermelők vagononként tizenötezer lej költséggel képesek csak előállítani. Ezzel szemben ugyanezen vagon piaci ára ma hatezer lej. Tehát

minden termelt vagon nyersolajra kilenczer lej fizet rá a kistermelő.

A kistermelők továbbá azt kérik a kormánytól, hogy kötelezze a nagy társaságokat, amelyek raffinériával is rendelkeznek, hogy vegyék át a tizenötezer lej előállítási költségért a kistermelők által termelt mennyiséget.

Ezzel kapcsolatban olyan hírek kerültek forgalomba, hogy

a kormány a petroleumtermelést is állami monopoliummá akarja tenni

és, hasonlóképpen a szeszmonopoliumhoz, külföldi tőkés csoportnak akarja bérbe adni ezt az állami jövedelmet és az e célra kreált alaphoz akarja kártalanítani a kistermelőket.

Először osztalékot és csak azután fizet igazgatói tantiemet a jövőben a Resica

Visszahelyezik jogaikba a nagyrésztvényeseket

Bukarest, január 22.

A Resica-művek szombaton megtartandó rendkívüli közgyűlése elé igen nagy érdeklődéssel tekintenek úgy politikai, mint közgazdasági körök, miután annak napirendjén két érdekes pont is szerepel.

Mint azt a B. L. legutóbb részletesen megírta, a Resica-művek részvényeinek nacionalizálása alkalmával törvényt alkalmaztak a nagyrésztvényesek, illetve az idegen állampolgár részvényesek jogainak korlátozására és a kistársztvényesek érdekeinek megvédésére és alapszabálmódosítás útján kimondották, hogy a nagyrésztvény-birtokosok, akármennyi részvényük is van, szavazásnál legfeljebb ötszáz részvény után érvényesíthetik szavazatukat.

A kormány állásfoglalása.

Munkatársunknak alkalma volt ebben a kérdésben beszélgetést folytatni Cigareanu Livius resicai kormánybiztossal, akit a kormány ebben az ügyben a Resicához delegált és aki a következőket mondotta:

— A nemzeti parasztpárti kormány őszintén végrehajtja azon programját, hogy a külföldi tőkével szemben a legbarátságosabb lesz. Ennek a programnak értelmében hozta a törvényt is, amely módot ad ennek az alapszabálynak megváltoztatására.

A kormánynak ugyanis az az álláspontja, hogy a Resica külföldi nagyrésztvényesei egyben nagy hitelezői is a Resicának és így nem méltányos, hogy

mialatt hatalmas tőkéik fekszenek a Resica vállalataiban részint részvényekben, részint hitelekben, eddig aránylag kevesebb jogaik legyenek a vállalat irányításában, mint a kistársztvényeseknek.

Éppen ezért határozta el a kormány, hogy módot nyújt arra, hogy ezek a nagy részvényesek teljes jogaikhoz jussanak és ezért megengedi a részvényesek birtokosainak, hogy teljes számú részvényeik száma szerint szavazhassanak.

A kistársztvényesek védelme.

A szombati rendkívüli közgyűlésnek egyébként van egy másik érdekes pontja — folytatta informátorunk — amely a kistársztvényesek érdekében került napirendre. Ez szintén az alapszabály egyik pontját fogja megváltoztatni, amikor kimondja, hogy

a jövőben a vállalat tiszta hasznából első sorban levonandó hat százalék osztalék és az igazgatósági tantiének csak ebből a fennmaradó összegből számíthatók fel.

Természetesen fennmarad az igazgatóság joga, hogy a további fennmaradó összegből további osztalékot fizessen, azonban a részvényeseknek csorbitatlan tiszta hasznából köteles a vállalat a legalább hat százaléknyi osztalékot kifizetni.

Pausalizálták az ásványviz-taxákat

Bukarest, január hó 22

A munkaügyi minisztérium ma kelt rendeletével elhatározta, hogy ezentúl az ásványvizek után fizetendő takszák, amelyek idáig minden kereskedésbe hozott ásványvíz literje után voltak fizetendők, ezentúl egy előre megállapított fiksz redevencia összegben, egyizben évente, hatszázezer lej összegben fizetendők. Ez az összeg négy részletben fizethető. A következő társaságok fizetik a redevenciát: Borszék, Málnás, Buziás, Matild, továbbá néhány bukovinai ásványvíz társaság.

Az ásványvíz-vállalatok a hatszázezer lej garatálására bankgaranciát kell, hogy benyújtsanak a munkaügyi minisztériumba. A minisztérium az így nyert hatszázezer lejjel egy alapot töremt, mellyel propagandát csinál bel- és külföldön a román ásványvizek számára.

Január 24

Leltáreladás

nagy
árleszállítással!

Vászonnemű, selymek,
lenvászon, harisnyák,
férfi- és női szövetek

Királyi udv.

szállító

ORGHIDAN

cégnél,

Bukarest I. Str. Pânzari 11

18 lej	1 m. Sárgavászon
22 lej	1 m. sifon, keményített-
len, jó mosható
30 lej	1 m. sifon,
superior
32 lej	1 m. Indian,
finom fehérneműnek
33 lej	1 m. sifon, keményített-
len, 80 cm. széles
36.50	1 m. sifon,
valódi Schroll
41 lej	1 m. Gradli
férfi fehérneműnek
44 lej	1 m. naturálvászon
100 cm.
40 lej	1 m. sifon extrafinom,
80 cm.
42 lej	1 m. angol ingzefir,
modern mintákkal
24 lej	1 m. zefir,
garantált mosható
29 lej	1 m. mintás Oxford,
ingeknek
68 lej	1 m. lepedővászon, tar-
tós, praktikus, 155 cm.
140 lej	1 m. elsőrendi
lepedővászon 220 cm.
75-90-125-180-
220-250-300-
350 lej	valódi gyapju-
szövetek, 100-140
cm. szélességben.

2860

Vidékre postán utánvétellel szállítunk.

SPORT

Nagykőhavas sportélei

A Brassói Turista Egyesület
magashegyi siversenye

Brassó, január 22.

Mint megírtuk, a Brassói Turista Egyesület téli sportszakosztálya folyó hó 24-én, a szombati nemzeti ünnepen és 25-én, vasárnap rendezí ezévi első nagy siversenyét az 1844 méter magas Nagyköhavason, amely iránt Erdély-szerte nagy érdeklődés mutatkozik. — A távfutó-, akadály- és ugró-számokból álló verseny a B. T. E. 1931. évi bajnokságáért folyik s az országos bajnoki versenyek körüli bizonytalanság miatt az egyesület legjobb szíói nem az országos, hanem a háziversenyen indulnak, ami nagyban növeli a versenyek színvonalát. A B. T. E. ezuttal először idegen egyesületeket is meghívott s ez a körülmény még érdekesebbé teszi a versenyt, nemcsak a nevezések nagy száma, hanem az egyesületek közti versengés miatt is. A B. T. E. versenyzőin kívül indulnak a Vik-tória, a Brasovia és a Csíkszeredai Sport Egylet szíói is.

Versenypogram: Szombaton délelőtt 11 órakor távfutóverseny nehéz terepen szeniorok és juniorok részére. Vasárnap reggel 9 órakor akadályverseny szeniorok, juniorok, nők és old-boyok részére. Délután 2 órakor ugróverseny a nagyköhavas ugrósáncan.

Kategóriák: Szenior I., II. osztály, junior I., II. osztály legalább 4—4 induló esetén. Nők. Old-boy I. és II. osztály. Junior korhatár 18 év. Old-boy korhatár minimum 28 év.

Díjazás: Minden versenyszámban egy I. és II. helyezett érmet, a kombinált verseny győztese nagy plakettet és a B. T. E. bajnoka címet nyeri.

Nevezés: Nevezni lehet péntek délie a Brassói Lapok kiadóhivatalában és Geller sportkereskedésében, továbbá szombat délelőtt a nagyköhavas turistaszállóban Székely Géza versenytűzönél. Nevezési díj: szeniorok, old-boyok 40—40 lej versenyszámonként, összetett versenyre 100 lej. Juniorok 20—20 lej versenyszámonként, összetett versenyre 50 lej. Nők 30 lej. Díj előre fizetendő.

Ellátás: Az összes idegen versenyzők ugyanolyan kedvezményekben részesülnek, mint a B. T. E. tagjai. Hálási díj fűtéssel együtt 20 lej. Minden verseny után ingyen tea.

A legújabb jelentések szerint a Nagyköhavas 10—30 centiméteres kitérő porhó borítja, mely rendkívül kedvező a verseny szempontjából. A hőmérséklet 5 és 10 fok híder közt ingadozik. A versenyek startja és érkezési helye a menedékházak körül elterülő Csűrű-mezeje, ugyancsak itt áll az idén javított nagy ugrósánc is.

A brassói magyarság téli sportéletének fejlesztése érdekében nagy agilitással dolgozó szakosztály improzans versenye remélhetőleg nagy tömegeket fog megmozgatni és sok hívet fog szerezni a téli sportok legideálisabbjának: a sízésnek.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

A sensibodoki fogyasztási szövetkezet boltkezelőt keres. Boltos javadalmazása 3 és fél százalék forgalmi jutalék, továbbá egy szoba, konyha és kamarából álló lakás, kert használattal, 3 öl fa fűtésre és 50 liter petróleum világításra, melyből az üzlet világítandó és fűtendő. Ovadékul 30.000 lej készpénz és 70 ezer lej ingatlan biztosíték, első helyen bekebelezés mellett, ugyanilyen értékű váltókezesel kívánatik meg. A szövetkezet évi forgalma 1.600.000 lej, ami fokozható. Csakis a 25-ik életévet betöltött nős egyének pályázata vétetik figyelembe.

Az üzletvezetői állás február hó 16-án elfoglalandó. Pályázatok a szövetkezet igazgatóságához, Bodok, Jud. Treiscaune küldendők. legkésőbb január hó 25-éig.

Simon Károly,
ig. elnök.

Ingyen küldöm

20-06

szőlőboltvány és gyümölcsfa örögzékemet

mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A salát érdekében ne vegyen addig olványt vagy bármilyenfatta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti útmutatómat Cím:

J. SZÜCS szőlőtelep, Diosig (Jud. Bihor) No 2.

Vertreter gesucht für sämtliche Bezirke Rumäniens zum Vertrieb von eingeführten technisch-chemischen Präparaten. (Konsumartikel) Es sollen sich Agenten melden, welche bei der Industrie gut eingeführt sind und solche bereits besuchen. Ausführliche Offerten in deutscher oder rumänischer Sprache an Rudolf Mosse, Bucuresti, Calea Victoriei 31, unter „Industria Universală G. 1330“.

Sport és Játék

Két hatalmas lexikonalku kötetben, vászonkötésben, több mint 700 oldalon, számtalan magyarázó illusztrációval, eredeti fényképfelvétellel, táblázatokkal. Felöleli a sport minden ágát, a sportok kialakulásának és történetének rövid vázlatával. Részletesen tárgyalja a sportok következő fajtáit:

Athlétika

(Futás — Ugrás — Dobások — Gyaloglás)

Nehéz athlétika

(Birkózás — Ökölvívás — Dsiu-Dsiu)

Vizi sportok

(Uzás — Műugrás — Vízipóló — Evezés)

Téli sportok

(Sí-futás és ugrás — Korcsolyázás — Sport-szánkázás — Jég hockey)

Vivás

Céllövészet

Torna

Turistaság

Tennis

Futball

Kézilabdajáték

Baseball

Lovassport

Kerékpársport

Automobilizmus

Galamblovás

stb. stb.

A két hatalmas kötet ára
csak

408 lej

Brassói Lapok
Könyvosztálya

BRAȘOV—BRASSÓ Kapu-utca 56—58. szám. Telefon: 82 és 1-77.
BUCUREȘTI—BUKAREST L. Sărlindar No. 6. Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.
HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Strada Cuza Voda 3 sz. (Halmágyi Pál). — Kolozsvár: Strada Dubelariilor 7 (Neumann Ignác). — Dés: Osztián Kálmán Strada S. Barnabiu 10. Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérvármegye részére. — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megye részére. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigethy László). — Szilágysomlyó: Helyperin Ernő — Marosvásárhely: Szegedy-utca 6. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátör 22/a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Denes József).
Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nadas Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK
Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnapi 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedély. Állást keresőknek 25% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás
80.000 lakosú városban egy jömeneteli forgalmas kávéház italmezzel fűtőren, egy személy kiválása miatt, eladó vagy társ keresetlik. Cím 11820 szám alatt a brassói kiadóban.

Keresünk megvételre különféle nagyságu teljesen jókarban lévő, lehetőleg gyorsjáró Völggattereket teljes gyári felszereléssel. 200—300 leerejű gépet, kazánt. Ajánlatokat fizetési feltétellel stb. „Ploesti fűrés” jellegre a brassói kiadóban. 11321

Jóforgalmu, berendezett fűszerüzlet örökösön eladó. Rác Gyula, Dobca, Nagyküküllő megye. 11387

Allást keres
Paulmann brassói rendőrségi komiszár keres, románul, magyarul és németül beszélő, irodai gyakorlatlalt rendelkező leánya részére megfelelő irodai alkalmazást. Szíves ajánlatokat Fekete-utca 10. sz. alá kér. 11841

Ugyvédjelölt 2 évi praxissal, perfekt román, magyar, bolgárra írodát keres. „Szorény” jellegre cím a brassói kiadóban. 11813

Allást nyer
Azonnali belépésre keresek egy fiatal szorgalmas fűszerkereskedősegédet. Cím: Blütner Brasso, Csatorna-utca 9. 11333

Fiatal munkabíró házaspár állást nyerhet; jelentkezni d. e. 9—10 óra között Moscovici Herdán malom személyzeti főnökénél, Bukarest, Sosena Basarab 15. 11340

Keressék 4 éves fiúgyermek mellé 12—14 éves németül beszélő leányt. Banca Nationala, Director, Sepsiszentgyörgy. 11339

Lakás
Egészséges, szép butorított szobát keres Brassóban két tisztviselő, lehetőleg belvárosban, fürdőszoba használatlalt. Ajánlatok „Csendes” jellegre a brassói kiadóban küldendők. 11332

GALLIA R. T.

Francia-Román Selyemárugyár

Ezt a gyárat lyoni selyem nagygyárosok csoportja alapította Bukarestben. Gallia ma **Európa legmodernebb selyemgyárainak egyike**, amelynek vezetősége és személyzete elsőrendű francia szakemberekből áll.

A gyár összes termékei azonosak és egyenrangúak a **lyoni központi gyártmányaival**, a legújabb párisi divatújdonságokat pedig a romániai közönség ugyanabban az időben kapja, amikor azok Párisban forgalomba kerülnek.

»Gallia« ugyanolyan áron árulja selyemárugyát, mint Franciaországban, tehát jóval olcsóbban, a Romániában megszokott áraknál.

»Gallia« detailvevőinek **gyönyörű selyemválasztékot** bocsájt rendelkezésére, a legolcsóbbtól, a legfinomabb minőségig

Bukarest

Piața Sft. Gheorghe — Str. Bărăției 2 (I. emelet, bejárat a folyósóról) alatti központi áruházában, valamint az alábbi

fiókoknál:

JASI — CHIȘINĂU — GALAȚI — PLOEȘTI — KOLOZSVAR

Kívánságra mintát küldünk!

259

Különbejárati butorított szoba villanyvilágítással kiadó. Brassó, Czell-telepen, Miron Cos-tin 6. Székelyné. 11334

Vegyes

Fuchs fogorvos, Bukarest, húsz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez București, Strada Berzei 35. 11166

Zongorát bérelnék. Ajánlatokat „Jóhang” jellegre a brassói kiadóban kérek. 11319

Örökbe adnám 3 hónapos anyátlan kis leánykát. Veres Mihály, Hosszúfalva 460. 11335

Ujítsa meg lejárt előfizetését!

Aki Fieger Rudolf 18 éves tanonc tartózkodási helyét ismeri, jutalmi ellenében tudassa címét a brassói kiadóval. 11336

Kellemetlen magányomban elzárkózottan élek az emberektől és nincs megfelelő ismeretségem. Házaságot kötök magammal nem fiatalabb egészséges független uriemberrel. Van két millió készpénzem és egy bérházam. Keresztény 48 éves gyermektelen özvegy vagyok. Kérem az urakat, hogy írjanak teljes című leveleket „Csendes özvegy” jellegre a brassói kiadóba. 11270

Az ország fűzőkészítőihez!

Nagy raktár, szabászati- és fűzőkellékeket, szöveteiket bármilyen mennyiségben kaphatnak a

MAGAZINUL TOALETA

Bukarest, Strada Șelari 4—6.

A speciális

„Bally extra” gummiárak kizárólagos lerakata.

Azonnali szállítás az egész országban.

Székrekedést,

aranyeret, vesebajt, májbetegségeket, rheumát gyorsan és könnyen. **anélkül, hogy a szervezetnek ártson**, természetes gyógymóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyszertárakban és drogériákban. Labor „Malarin” Bukarest, Piața G. Cantacuzino 5

Műszaki könyvekben, nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy raktár a Brassói Lapok Könyvoszlályában. — Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Kis tőkével

minden szorgalmas férfi vagy nő, havi legkevesebb 5—6000 Lei biztos jövedelemre tehet szert. Szép otthoni foglalkozás. Megkereséseket „Biztos jövedelem” Lei 5000 és 1003” jellegű RUDOLF MOSSE Sibiú továbbít. 1120

Egyik háziasszony mondja a másiknak:

hogy a VAS-cipőkrém nemcsak a cipőt lényesre tisztítja, hanem a bőrt is puhává és simulékonyvá teszi, ezenkívül pedig használatba nagyon gazdaságos.

Kérjen mindenütt:

„VAS” gyártmányokat

